

Ročník 6 / číslo 3
březen 2017

30,- Kč / 1,50 €
nebo výhodné předplatné

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD

Z obsahu:

*Karlův běh 2017
Čtěte na str. 4*

*Třicetiletá válka na Nejdecku
Čtěte na str. 10*

*Z historie Kraslické dráhy
Čtěte na str. 13*

**Vzpomínka na minulost
Abertamy 4. března 2017**

Co je vlastně „zadarmo“

Vážení čtenáři, březen je takovým měsícem ve dvojím kabátě, zimním šedobílém i jarním zelenokvětovaném. Na jedné straně je nositelem astronomického i meteorologického jara, ale na druhé straně sněhová pokrývka a rozmary počasí mu stále dávají zimní charakter. Přesto je jaro ve vzduchu cítit víc a víc, den se rychle prodlužuje a sluneční paprsky už dovedou pořádně zahřát. Změnu ročního období snad ještě dříve než zpěvné ptactvo zaznamenala zimní údržba cest, což hlavně v ranním čase ve spojení se sněžením na horách komplikuje život řidičům. Ale zanechme nářků, vše se jistě v dobré obrátí a ušetřené peníze se použijí ve zvýšené míře na opravu poškozených komunikací.

V březnovém čísle našeho časopisu vám nabízíme vedle řady aktuálních informací pokračování historie krušnohorských železničních tratí, osudů zdejších muzikantů i pohledů na dopady třicetileté války na život zdejších obyvatel. Určitě to přispěje k pochopení jejich životního údělu, tvůrčí energie ve složitých podmínkách i schopnosti prosadit se nejen v rámci našeho regionu.

Také nemůžeme nezmínit i nepřímé dopady zavedení EET na prodej Krušnohorského Luftu. Spolupráci s námi z tohoto důvodu ukončila infocentra v Nejdku a Sokolově. Nechceme komentovat, v čem je problém, jestli v EET, nebo v práci infocenter s ní. Prodej musíme přesunout tam, kde problém není. Znovu tím podle našeho názoru dochází ke zvyšování tiskovin „zadarmo“, s nimiž žádné starosti nejsou.

My se cestou „zadarmo“ vydat z ekonomických důvodů nemůžeme, a ani bychom z principu nechtěli. Za vším, co člověk vyprodukuje, vytvoří, je vidět hodnota jeho práce, ta samozřejmě něco stojí a tím, že platíme,

tuto hodnotu oceňujeme. Jaký je vztah lidí k něčemu „zadarmo“, si ti starší dobře pamatují z dob minulých, a jak je patrné, přílišná změna nenastala ani v současnosti. Pokud si však přestaneme vážit hodnoty věcí, jež vytváříme, může záhy nastat doba, kdy si přestaneme zákonitě vážit i jejich tvůrců, tedy sebe samých, a toho by se jistě většina z nás asi dožít nechtěla.

Vaše redakční rada

Dobrá zpráva z přelomu zimy a jara: Vláda ČR schválila návrh na prohlášení Blatenského vodního příkopu za národní kulturní památku (foto: Jiří Kupilík)

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Sport: Karlův běh 2017 – Češi versus Němci a všichni proti mlze	
<i>Sport: Karlslauf 2017 – Tschechen gegen Deutsche und alle gegen den Nebel</i>	4
Sport: Nejmenší lyžaři poměřili síly na Bublavě	
<i>Sport: Die kleinsten Skifahrer haben ihre Kräfte in Bublava gemessen</i>	6
Sport: Radon Ski Pec 2017	
<i>Sport: Radon Ski Pec 2017</i>	7
Ze společnosti a kultury: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu	
<i>Kultur und Gesellschaft: Interessante Kultur- und Sportveranstaltungen in der Region</i>	8
Aktuality: Jáchymovský ples	
<i>Aktualität: Der Joachimsthaler Ball</i>	9
Historie: Třicetiletá válka v Krušných horách – 2. část	
<i>Geschichte: Der Dreißigjährige Krieg im Erzgebirge – Teil 2</i>	10
Téma: Kraslická dráha (2. část)	
<i>Thema: Die Graslitzer Bahn (Teil 2)</i>	13
Když se řekne: Vlák	
<i>Wenn man sagt: Der Zug</i>	15
Téma: Krušnohorská železnice	
<i>Most – Moldava – Freiberg (2. část)</i>	
<i>Thema: Die erzgebirgische Eisenbahn Most – Moldava – Freiberg (Teil 2)</i>	16

Sport: Vývoj vybavení pro běh na lyžích – 2. část	
<i>Sport: Die Entwicklung der Langlauf Ausrüstung – Teil 2</i>	19
Hory a lidé: Heinz Kurt Henisch, vědec světového významu	
<i>Gebirge und Leute: Heinz Kurt Henisch, ein Wissenschaftler von Weltbedeutung</i>	22
Hory a lidé: Akademický malíř Franz Gruss	
<i>Gebirge und Leute: Der akademische Maler Franz Gruss</i>	25
Historie: Rodina muzikantů z Krásné Lipy	
<i>Geschichte: Musikerfamilie aus Krásná Lipa</i>	26
Aktuality: Ze zimy do jara aneb den s horskou službou	
<i>Aktualität: Vom Winter zum Frühjahr, oder ein Tag mit der Bergwacht</i>	27
Historie: Jáchymov, město, které povstalo z popela k nové slávě	
<i>Geschichte: Jáchymov, eine Stadt, die aus der Asche zur neuem Ruhm auferstanden ist</i>	28
Recept měsíce: Tradiční masopustní koblíhy	
<i>Rezept des Monats: Traditionelle Faschingskrapfen</i>	30
Boží Dar: Kiwi Cup a Kiwi Ples 2017	
<i>Boží Dar: Kiwi Cup und Kiwiball 2017</i>	31
Vážně nevážně: Co zítra bude, kdo to ví...	
<i>Ernsthaft unernsthaft: Was morgen sein wird, wer weiß</i>	32

**Ročník 6 / číslo 3
BŘEZEN 2017**

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ LUFT, o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík

Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail herzgebirgsluft@seznam.cz
www.krusnohorskyluft.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6ks

Inzerce cena podle velikosti a opakování tisku po dohodě s vydavatelem 602 415 187
E-mail: herzgebirgsluft@seznam.cz

Redakční rada
Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová, Michal Urban, Pavel Andrš, Ulrich Möckel, Eva Kupilíková, Václav Kupilík, Petr Mikšíček, Hanuš Hron, Martin Liška, Roman Kloc, Eva Nduwimana

Foto na titulní stránce: Ulrich Möckel
Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com
Sportovní akce: Eva Nduwimana
evanduimana@gmail.com

Distributoři
Abertamy - Lenka Löfflerová
Boží Dar - Jitka Peřina, Karel Picura
Horní Blatná - Eva Chlumská, Jiří Kupilík
Jáchymov - Jaroslav Ochec
Lesná - Dana Waldsteinová
Merklin - Hedvika Roznerová
Myslivci aj. - Ivana Pečimůthová
Nejdek - Alena Veselá, Pavel Andrš
Německo - Ulrich Möckel
Pernink - Kristina Košnerová
Potůčky - Lenka Štrauchová
Pstruží - Anna Heranová
Srní - Ivan Medek

Prodej
Abertamy - Maso Zacharda, U Březiny, infocentrum
Boží Dar - Konzum Čáda, infocentrum
Bublava - hotel Sport
Horní Blatná - U Gity, infocentrum
Hroznětín - městská knihovna
Jáchymov - muzeum, infocentrum
K. Vary - Krajská knihovna - infocentrum
K. Vary - Z. Štrébová
Mariánská - horská chata Na Sluníčku
Nejdek - trafika, hotel Anna, lékárna
Nejdek - Jamajka, trafika Pospíšil
Ostrov - Dům kultury, Infocentrum
Pernink - U Patrika, květinářství
Pernink - benzínová pumpa, infocentrum
Sokolov - Klášterní kostel sv. Antonína
Tisová - Kukačka
Vysoká Pec - obchod - potraviny

Další distributoři jsou vítáni!

Náklad 960 kusů

Uzávěrka příspěvků do příštího vydání měsíčníku je 5. 4. 2017.

109 let Spolku zimních sportů v Abertamech

V areálu Technických služeb v Abertamech se 4. března uskutečnil už devátý ročník štafetového závodu v běhu na lyžích v dobovém oblečení a s historickou lyžařskou výbavou. Na start se postavilo dvacet desetičlenných družstev krušnohorských měst, obcí a spolků z domova i nedaleké ciziny. Závodní nasazení dvou stovek nažhavených závodníků a závodníků sledovalo plno dalších příznivců, kteří dávali hlasitým povzbuzováním najevo, že jim umístění jejich mančaftů není lhostejné. Obtížné sněhové podmínky kompenzovalo na straně druhé jarní slunečné počasí. Vše proběhlo podle daných regulí, nikdo nezkolaboval ani v průběhu závodu, ani během pivní soutěže a závěrečné společné vyhlášení výsledků si všichni náležitě vychutnali.

Závěrem patří jistě velký dík všem aktérům, kteří se na provedené akci podíleli, a samozřejmě nesmím zapomenout pochválit ani tým lyžníků Krušnohorského Luftu, který se nejenže zúčastnil, ale i vybojoval krásné třetí místo.

**text: Jiří Kupilík
foto: Ulrich Möckel**

Veškeré legrácky ukončil ostrý start závodu

V předávacím území bylo stále rušno

Žena, či muž, v bojovém nasazení na trati nebyl patrný žádný rozdíl

109 let Spolku zimních sportů v Abertamech

Pivní soutěž odstartovali ostrovští ostrostřelci

Na vyhlášení výsledků budou všichni určitě rádi vzpomínat

Karlův běh 2017

Češi versus Němci a všichni proti mlze

Fantastické výkony téměř 850 běžců na lyžích a cyklistů na fatbiciích doprovázely po oba dny 46. ročník Karlova běhu České spořitelny. Králem a královnou hlavního, 45 km dlouhého závodu klasickou technikou se stali Petr Novák a Alena Jindřísková.

Prezentace závodu byla v dobrých rukách

Třetí zastávka ČUS Stopy pro život 2017 rozložila svoje zázemí v nejvýše položené obci Krušných hor, na Božím Daru. Městečko během víkendu ožilo barevnými kombinézami a nedočkavými účastníky tradiční oblíbené zimní akce. Program šlapal hladce ke spokojenosti velkých i malých účastníků od prezence v pátek odpoledne až po nedělní slavnostní vyhlášení výsledků klasiky, a tak jediné, co mohlo

malinko překážet, byla všudypřítomná nevlídná mlha.

Předpověď počasí se zase trochu sekla a očekávané nedělní sluníčko zůstalo schované za nepropustnou bílou clonou. Nikdo si však nenechal kazit dobrou náladu a už vůbec ne více než 150 malých skimaratonců, kteří celý maraton běhů populárního Karla v sobotu dopoledne odstartovali.

Pro děti připravili pořadatelé z LK Slovan Karlovy Vary soutěže

Malí skimaratonci na trati

na běžkách na tři vzdálenosti: 500 m, 1,5 km a 6 km. Malí kulíšci na nejkratších tratích se snažili klasickou technikou, seč mohli, předváděli strhující výkony a dopředu je pohánělo vytrvalé skandování aktivních skupinek příbuzných, kamarádů a místních fanoušků bílé stopy. Na nejdelší dětské trati volnou technikou na 6 km, kde už se opravdu naplno závodilo, se blýsknul přesvědčivým výkonem domácí Matyáš Bauer (LK Slovan

Karlovy Vary). Na stupně se prosadila v dětských soutěžích i jeho sestra Aneta a další členové klubu LK Slovan Karlovy Vary.

Závody na 12 km a 22 km si kromě českých běžkařů přijely užít také desítky německých lyžařů ze sousedství. A vedly si skvěle! Do první desítky hlavního závodu volnou technikou se vměstnalo vedle pěti Čechů hned pět Němců a mezi ženami dokonce ani ne 18letá Anna-Maria

Stupně vítězů na trati 6 km – 1. místo Matyáš Bauer

Dietze vybojovala zlato. Absolutním vítězem na trati 22 km se stal Jakub Sikora (Rossignol racing) před Richardem Leupoldem (WSC Erzg.) a oddílovým kolegou Davidem Šrůtkem.

Jakub Sikora to krátce zhodnotil slovy: „Počasí mi vůbec nevadilo, trať byla pěkná, značení perfektní, hlídal jsem si šipky, kudy vede trasa, a hlavně odbočky. Po startu nás jelo hodně pohromadě a roztrhalo se to ve stoupání a pak na té táhlé rovině. Jeli jsme s Davidem Šrůtkem a jedním Němcem. Ten byl dost živý, ale našťastí mu moc nejely lyže.“

Do cíle sobotní dvaadvacítky si přiběhla Helenou Randákovou pro stříbrnou medaili i 37letá Helena Erbenová (Eleven Příchovice) – bývalá úspěšná reprezentantka v běhu na lyžích (účastnice OH 2002 a 2006), švagrová Lukáše Bauera a v současné době naše nejlepší triatlonistka, která

od roku 2011 stihla posbírat tituly mistryně Evropy, mistryně světa a vítězky světového poháru v terénním triatlonu.

Sobotní program zpestřilo na stejné trati také 36 bikerů, kteří si to rozdali na bílo-bílých božidarských pláních na svých krásných strojích. Jako první se z mlhy vynořil v cíli Jiří Reeh, jenž si dokonale spravil chuť po loňském nevydařeném závodě, z nějž musel odstoupit kvůli tomu, že mu galusku propíchl hůlkou nerudný lyžař. Z druhé a třetí pozice se radovali Aleš Kestler a Vladislav Karásek. Kategorii žen vyhrála Vendula Kelbichová před vítězkou fatbikového klání v Novém Městě Terezou Mařovou a Lucií Kubečkovou.

Ani v neděli se kulisy Krušných hor nezměnily a závody klasickým stylem na 22 a 45 km se konaly opět v duchu: mlha přede mnou, mlha za mnou. Jen

Na trati bojovali všichni bez ohledu na věk

v lesích se bílý opar trochu rozpustil a byla zde lepší viditelnost než na rozlehlých pláních. Kratší trasu ovládli Kamil Myšík (Golf klub Teplice) a Kamila Knapová z Rossignol racing teamu. Obdiv však zaslouží nejen druží Olaf Meyer a neúnavná běžkařka z Jilemnice Helena Randáková, třetí Jaroslav Hýbl (ZZN HP Žďár nad Sázavou) a mladinká Anna-Maria Hejná (Silvini Madschus), ale úplně všichni, kteří se do bílé stopy Karlova běhu zakousli a zdolali ji.

Absolutorium ovšem patří borcům na stupních nejdelší trasy Karlova běhu na 45 km. Králem běhu, pojmenovaného po Karlu IV., se pro letošní rok stal druhý nejlepší český laufař Petr Novák (Atlas Craft) v čase 2:06:47,7 před Jakubem Sikorou, který pro svůj tým Rossignol racing vybojoval během dvou dnů další cennou medaili. Na třetí stupínek se opět prosadil závodník z Německa Sven Währisch.

Také vítěz Petr Novák pochvalou nešetřil: „Já jsem tady doma, ale už to bude tak deset let, co jsem Karla jel. Vlastně jsem tu vůbec neměl být, ale v Čechách jsou teď super podmínky, lepší než jinde, takže jsem se ve středu rozhodl, že pojedu. Trať se kdysi jezdila trošičku jinak, na dvou okruzích, teď se jede jen jeden, takže to bylo vlastně tak trochu poprvé. Tyhle sněhové podmínky, co jsou teď, to je pohádka, sice je mlha, ale to na tom nic nemění. Bylo to krásné! Jelo se mi dobře, první dvě třetiny jsem jel s Kubou Sikorou, pak jsem si ale kvůli tréninku řekl, že pojedu, co to půjde, a Kubovi odjel. Organizace je tu perfektní. Od té doby, co je Karel pod Stopou pro život, je zázemí opravdu skvělé, trať dnes perfektně připravená, jídlo moc dobré.“

Perfektní výkony předvedly na stejně dlouhé trati ženy, které pochopitelně na sněhu strávily

Na startu nedělního závodu klasickým stylem

Absolutní vítězové na trati 45 km – Alena Jindříšková a Petr Novák

mnohem více času než muži. Tou nejšťastnější byla nakonec Alena Jindříšková (Glede Bedřichov) v čase 3:13:58,1. O pět minut později projela cílem Monika Deverová (Technik Praha) a za USK Praha dorazila do cíle jako třetí Karla Mališová. Všechny tři ženy jsou z kategorie 50–59 let! Sme-káme ovšem třeba i před poslední ženou nedělní výsledkové listiny Veronikou Pitrovou, jež statečně bojovala sama se sebou o hodinu a čtvrt déle než vítězka! Úplně neuvěřitelný je výkon 70letého Ladi-

slava Mizery z Liberce, který obsadil na královské trase 41. místo, nebo Františka Drahoráda (ročník 1943!) na 146. místě.

Letošní, 46. ročník se zapíše do historie Karlova běhu jako jeden z nejúspěšnějších, co se týče počtu účastníků. Na start dvoudenních závodů se jich postavilo téměř 850.

Těšíme se na příští rok! Závod se uskuteční opět ve stejném termínu, 10. a 11. února 2018.

**Stopa pro život ve spolupráci
s Kateřinou Ondrovou
foto: Kateřina Machová**

Nejmenší lyžaři poměřili síly na Bublavě

V sobotu 4. března se ve Skic centru Bublava konal finálový závod Krušnohorského pohárku v alpském lyžování v kategoriích příprava a předžáci. Jde o seriál devíti závodů, přičemž finálového klání se účastnilo přes 90 závodníků. Lyžaři z kraslického mikroregionu, tedy ze Ski klubu Bublava a TJ Horal Stříbrná, podali vynikající výkony, a potvrdili tak formu z celé závodní sezony.

Bublavští závodníci dokázali v celkovém hodnocení zvítězit ve dvou kategoriích – U8 chlapci (Lukáš Račko) a U12 dívky (Natálie Soukupová). Kategorii U10 dívky suverénně ovládla Nataly Fischer ze sousedního oddílu TJ Horal Stříbrná. Zvítězit ve třech ze šes-

ti kategorií v silné konkurenci je pro náš mikroregion velký úspěch. Potěšila nás také dvě druhá místa, a to v kategorii U10 dívky (Alena Račková) a U8 chlapci (Jan Salač), bronz vybojovali Daniel Janka (U8 chlapci) a Ondřej Kouba (U10 chlapci). Krušnohorského pohárku se účastní závodníci z klubů Karlovarského a Ústeckého kraje, početná skupina závodníků ze Šumavy a také naši sousedi z německé části Krušných hor.

Sezona pro nás tímto finálovým závodem ještě neskončila. Máme v plánu navštívit ještě některý ze závodů v Krkonoších a dále celoevropský závod dětí „Kidstrophy“, který se koná v dubnu v rakouském Zauchensee.

Závěrem bych chtěl poděkovat Skic centru Bublava za vytváření podmínek pro trénink a závodění a dále pak institucím a fir-

mám, které nás finančně a materiálně podporují.

**Miroslav Račko,
Ski klub Bublava**

Radon Ski Pec 2017

V sobotu 25. února se konal druhý ročník závodu v běhu na lyžích Radon Ski Pec. Průběh letošní zimy byl velice příznivý, a doufali jsme proto, že se závody konečně podaří uspořádat přímo v Radon Aréně. Bohužel poslední týden před závodem přinesl výraznou oblevu, a tak se opět hledalo řešení. Nakonec se slušné sněhové podmínky podařilo nalézt v lokalitě Myší kout. Bohužel však musel být původně plánovaný dvoukolový závod zkrácen o zamýšlený dovednostní závod, na který již dostatek sněhu nezbývalo.

Zázemí závodu bylo tentokrát u rybníku Kaňka, kde probíhala prezentace. Pak se všichni účastníci přesunuli na tratě v Myším koutě. Zde za příjemného slunečného počasí proběhly závody všech kategorií. Výsledky byly potom vyhlášeny v místě prezentace.

Závodu se zúčastnilo 86 závodníků, mezi nimiž byli vidět i domácí Radoňáci – Karča Měchurová (1. místo), Matyáš Andresík a Matěj Kříž (3. místa), Zuzka

Na trati závodu

Měchurová (4. místo, a to velmi těsně), navíc v průtatech 2. místa pro Kačku Šperlovou a Lukáše Piláta. Jinak ve svých kategoriích zvítězili Lukáš Štěrba (Slovan Karlovy Vary) a Karča Měchurová (TJ Radon) – předžáci, David Bauer a Aneta Bauerová (oba

Na stupních vítězů

Slovan KV) – nejmladší žáci, Tobiáš Košina a Tereza Kolovratová (oba Slovan KV) – mladší žáci, Adam Müller a Anička Nováková (oba Slovan KV) – starší žáci a Petr Pešta v kategorii mužů (USK Plzeň).

Děkujeme všem, bez jejichž pod-

pory by se závody uspořádat nepodařilo, rodičům, příznivcům klubu a také sponzorům – obci Vysoká Pec, Lesům České republiky, městu Nejdek, Karlovarskému kraji (Živý kraj) a Amer sportu (Salomon).

za TJ Radon Vysoká Pec
Jakub Šebesta

Aschberglauf připomněl první zimní sportovní hry na Bublavě

V sobotu 25. února uspořádali členové Ski klubu Bublava dobový lyžařský závod k příležitosti 103. výročí zimních her s názvem Aschberglauf, poprvé konaných v zimě 1914. Účastníci tohoto klání absolvovali 10 km dlouhý pochod z Bublavy na Aschberg a zpět s dobovou výstrojí. Součástí pochodu byly tři disciplíny, a to časovka, skok a obří slalom. Nesměla chybět také občerstvovací zastávka ve srubu Aschbergalm a následný výstup ke kamennému sloupu na samotném vrcholu Aschbergu, kde kdysi bývalo vyhlídkové místo. Bohužel v důsledku oblevy z předchozího týdne jsme museli na trase dosti improvizovat, jak při výstupech, tak při sjezdech. Tento fakt se podepsal i na nižší účasti závodníků. I přes

tyto nepřízně jsme si závod užili a již plánujeme další ročník.

text: Miroslav Račko,
Ski klub Bublava

foto: Radka Gottfriedová

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Kulturní akce

- 18. 3. - Kiwi ples (Boží Dar)
- 2. 4. - Vynášení Mořeny
(most u Svatošských skal; 15:00)
- 19. 4. - Den otevřených dveří + Nultý ročník
(Waldorfská základní škola Wlaštovka, Karlovy Vary;
17:00–19:00)

Z programu Lázní Jáchymov

- 21. 3. - Hudební legendy (Běhounek; 19:30)
- 23. 3. - Slavnostní operetní koncert s významným hostem
(Radium Palace; 20:00)
- 24. 3. - Zátíší s loutnou (DK Jáchymov; 19:30)
- 26. 3. - Nedělní matiné komorní hudby (Běhounek; 10:00)
- 28. 3. - Společenský večer s přehlídkou plesových rób (Curie; 19:30)
- 30. 3. - String Clartet (Radium Palace; 20:00)
- 4. 4. - Slyšte, jak ten valčík zní... (Běhounek; 19:30)

Koncerty, divadla

- 17. 3. - KSO: Opera Gala – Koncert ve spolupráci
s Mezinárodním pěveckým centrem Antonína Dvořáka
(Lázně III, Karlovy Vary; 19:30)
- 18. 3. - RegionBeat 2017
(DK Ostrov; 16:00)
- 22. 3. - Divadelní představení Slast
(DK Ostrov; 19:30)
- 23. 3. - KSO: L. Sluka: Pod jezevčí skalou, J. Rodrigo:
„Concierto de Aranjuez“ pro kytaru a orchestr, J. Kučera:
Pivní oratorium (Grandhotel Ambassador Národní dům,
Karlovy Vary; 19:30)
- 28. 3. - Malý hudební kabaret & Inspektor Kluzó
(Galerie umění, Karlovy Vary; 19:30)
- 31. 3. - Perninské divadlo Kopec: Suchý pomeranč
(kino Pernink; 18:00)
- 31. 1. - KSO: D. Šostakovič: Koncert pro housle a orchestr a moll,
N. Rimskij-Korsakov: Šeherezáda op. 35
(Grandhotel Ambassador Národní dům,
Karlovy Vary; 19:30)

Výstavy, přednášky

- 18. 3. - Mgr. Ondřej Malina Ph.D.: Archeologie středověkého
a novověkého hornictví v západní části Krušných hor
a Slavkovském lese
(Muzeum Královská mincovna, Jáchymov; 17:00)
- 25. 3. - Žízeň po životě + S kabelkou na Tchaj-wan
(Klub Experiment; 20:30)
- 30.–31. 3. - Konference ArchaeoMontan 2018.
Krušná krajina – Erz(gebirgs)landschaft – Ore Landscape
(Kulturní dům Střelnice, Kadaň)
- 8. 4. - Ateliér Archa: Pletení košíků
(Waldorfská škola Wlaštovka,
Karlovy Vary; 9:00–13:00; přihlášky na tolarova@wlastovka.cz)
- do 31. 3. - Člověk v tísní: Příběhy bezpráví – Z místa,
kde žijeme / Příběhy bezpráví – Z vězeňských spisů
(Galerie Drahomíra, Karlovy Vary)
- do 2. 4. - Nad krajinou slz a radiace
(kostel Zvěstování Panny Marie, Ostrov)
- do 2. 4. - Václav Šerák a žáci – Oheň / Hlína / Led
(Galerie umění, Karlovy Vary)
- do 2. 4. - Jindřich Štreit – Domov (bez) domova

- (Interaktivní galerie Becherova vila, Karlovy Vary)
- do 7. 4. - Krušnohorské doly na historických mapách
(dvorana zámku Ostrov)
- 20. 4. - Po dvouleté přestávce se opět otevře Karlovarské muzeum
na Nové louce se zcela novou podobou stálé expozice

Kina

- 18. 3. - Padesátka (kino Pernink; 18:00)
- 25. 3. - Ledová sezona (kino Pernink; 18:00)
- 1. 4. - Inferno (kino Pernink; 18:00)
- 8. 4. - Já, kocour (kino Pernink; 18:00)
- 15. 4. - Manžel na hodinu (kino Pernink; 18:00)

Sport

- 18. 3. - MČR žactva ve sjezdovém lyžování –
vyřazovací závod (Klínovec)
- 18. 3. - Kiwi Cup 2017 (Boží Dar)
- 18. 3. - Nordiccross (Boží Dar)
- 19. 3. - MČR žactva ve sjezdovém lyžování – slalom (Klínovec)
- 19. 3. - Závod ve slalomu na lyžích a snowboardu (Pernink/Velflink)
- 25. 3. - Retro Jam (Boží Dar – Neklid)
- 26. 3. - Dámská jízda (Boží Dar)
- 15. 4. - Krušnej seběh (Horní Blatná/Nové Hamry)

» 31.3.2017
od 18:00

PERNINSKÉ
DIVADLO
KOPEC
UVÁDÍ

**Kinosál
Pernink**

SUŠE
HOŘKOU
POMERANČOVOU
KOMEDII

Suchý Pomeranč

VESELOHRA TUZE VYPEČENÁ

Ladislav Vetešík Monika Vetešíková Renata Mašatová Vojta Liška	← HRAJÍ → SCÉNÁŘ A REŽIE ↓ Jan Mašata	Martin Liška Eva Kunstová a Jan Mašata Romana Lišková (náповěda)
---	---	---

Vstupné
50,-

Inscenace vznikla za podpory obce Pernink. © 2017

V sobotu 25. února jsme v Jáchymově uspořádali ples města. Sál kulturního domu se naplnil do posledního místečka. Ples zahájil starosta města Bronislav Grulich tancem s místostarostkou Ingeborg

Štikovou. Na parketě se k nim připojili vzácní hosté z Německa – starosta města Schneeberg Ingo Seifert s manželkou. K tanci a poslechu zahrálo trio Flash You a o doprovodný program se postaralo Duo

Berousek. Večer plynul v příjemné atmosféře, taneční parket byl převážně plný, rozdávala se tombola a plesalo se dlouho do noci.

Velice děkujeme za poskytnutí prostor panu Vladimíru Prokopo-

vi, za zajištění rautu panu Davidu Svobodovi a všem sponzorům, kteří darovali ceny do bohaté tomboly.

**za informační a kulturní centrum města Jáchymov
Markéta Šikýřová**

Bronislav Grulich při zahájení plesu

Předání hlavní výhry

Ještě do 7. dubna potrvá ve dvoraně ostrovskeho zámku výstava více než dvaceti báňských map z různých částí českého Krušnohoří vzniklých od konce 16. století až do počátku 20. století. Jak zaznělo i na přednášce k tomuto tématu, kterou 18. února v Královské mincovně v Jáchymově přednesl autor výstavy a člen redakční rady Krušnohorského Luftu Michal Urban, dokládají báňské mapy mimo jiné i užití dnes již pozapomenutých důlních technik a technologií.

Dvě z vystavených map tak například znázorňují mihadla (německy Feldgestänge, Kunstgestänge, Stangenkunst) – jáchymovský vynález z roku 1551, který umožňoval přenášet mechanickou energii vodního kola na vzdálenost stovek metrů i více. Rotační pohyb vodního kola se pomocí zalomené hřídele převáděl na horizontální pohyb střídavě kmitajících (míhajících se) táhel až do místa konečného užití –

zpravidla k těžné nebo vodotěžné šachtě, kde se pak horizontální pohyb pomocí balancíeru přeměnil na vertikální pohyb těžního lana nebo pístních tyčí vodních pump. Jáchymovská mihadla našla rychle uplatnění nejen na dalších místech Krušných hor, ale prakticky ve všech významných raně novověkých těžebních revírech Evropy (Harz, Tyrolsko, Slovenské rudohoří aj.) a byla používána až do 19. století.

Dvě zmíněné mapy zobrazují mihadla, která byla v 18. století sestavena jednak u stříbrnorudného dolu Maria Kirchenbau mezi Přísečnicí a Mezilesím (Orpusem), jednak mihadla, jež vedla k šachtě Gustav železoruďného dolu Hilfe Gottes na Bludné u Horní Blatné. V případě dolu Hilfe Gottes sloužil jako zdroj pohonné energie Blatenský vodní příkop, v jehož blízkosti byla v části Bludné zvané Todtenbach vybudována komora pro vodní kolo, od nějž pak systém

Výstava báňských map aneb jak vypadala mihadla

Mihadla u dolu Maria Kirchenbau na výřezu z báňské mapy přísečnického revíru z roku 1720 (originál uložen v Národním archivu ČR)

táhel vedl k šachtě Gustav na vzdálenost asi 250 m. Po uzavření dolu na konci 19. století byla komora zasypána a koryto Blatenského vodního příkopu bylo v jejím okolí napříměno do dnešní podoby.

Jak vypadala mihadla, se lze dodnes přesvědčit v německém Bad Nauheimu, kde se dochovala

část tohoto zařízení vybudovaného v roce 1745 k čerpání solanky – vodní kolo o průměru téměř 10 metrů zde původně pohánělo táhla o délce přes 1,3 km. Funkční replika mihadel tvoří také součást hornického skanzenu v Lautenthalu v pohoří Harz.

(red)

Třicetiletá válka

Za třicetileté války přišlo na Nejdek a jeho okolí velké utrpení. Epidemie, jako byly mor, černé neštovice, úplavice, ale i drahota a hladomor a k tomu strašné hrůzy válečné, to vše zasadilo kvetoucímu hornictví smrtelnou ránu.

Již v roce 1627 vyslal mor své první posly, protože v říjnu a listopadu toho roku zemřeli na tuto nemoc v obci Poušť dva muži a jedna žena. Roku 1629 zemřelo několik lidí na neštovice a úplavici. Do roku 1631 se pak se všemi hrůzami a vší silou rozšířila nad Nejdkem a jeho okolím černá smrt. V matrice úmrtí byl tento mor nazýván vojenská nemoc, protože tuto nemoc šířilo projíždějící a ubytované vojsko.

V obcích jako Tiefenloh (dnes součást Bernova) a Vysoká Štola byli zemřeli na mor zahrabáváni za domy, protože se nenašel nikdo, kdo by je odvezl na nejdecký hřbitov. V nejdecké matrice zemřelých je pod datem 20. září 1631 zapsáno, že Michel Pecher z Bernova, zvaný Schneider (Krejčí), který také zemřel na mor, byl pohřben svým bratrem venku za svým domem. Dále 6. října 1631 se uvádí, že Anna Lorenzová, zvaná Schneiderin (Krejčová, zemřelá bydlela také v Bernově), a její dcera, jež byla také u Michela Schneidera, byly pohřbeny za domem, v němž žily. Dále jsou uvedeni další, kteří zemřeli na mor v Bernově a Vysoké Štole, ale do Nejdku nebyli dopraveni, a našli tak místo svého posledního odpočinku za svými domy.

Poté, co roku 1632 byli Sasové vypuzeni z Čech, pronásledoval je Albrecht z Valdštejna přes hranice. Hornoblatenský kronikář vypráví: „Valdštejn táhl do Saska, aby pomstil jejich vpád do Čech z předešlého roku. Generál Holk, dánský svobodný pán, byl poslán s několika tisíci muži přes Vogtland do Míšně. Táhl přes Cheb, Loket, Nejdek a přes zdejší pohoří, kde vpadl 17. srpna 1632 do Saska. Jeho komando sestávalo ze samých Chorvatů. Ti nebyli zvyklí na žádnou kázeň, byli to divocí a hrubí lidé, kteří všude zle řádili. V této době již ležela hornická díla ladem.“

Nejdek těžce utrpěl v letech 1632 i 1633 ubytováním vojska. Za vojenského teroru nastaly velice špatné poměry. Hornický účetní nemohl provést pravidelné řádné čtvrtletní vyúčtování. Omlouvá se za to roku

Řádění vojáků za třicetileté války

1632 ve staré nejdecké horní knize, kde výslovně uvádí: „Kvůli zde ležícím třem rotám Poláků nebylo provedeno vyúčtování.“ O tom, jak v Nejdku řádili jako divocí čerti, nás informují farní kroniky. V matrice zemřelých například čteme, že 1. ledna 1633 byl Georg Röhring, zdejší občan a kovář, zde ubytovanými Poláky zbit a popálen tak, že zemřel.

Při tehdejší zdivočelosti vojska bylo jedno, zda do země vkročil přítel, nebo nepřítel, zda Chorvati, Poláci nebo Švédové. Loupeže, vraždy, plenění, znásilňování, mučení a ty nejhorší ohavnosti byly každodenním jevem. To vše byl důsledek strašlivé myšlenky nechat vojsko, aby se samo zásobovalo drancováním a pleněním. Na tuto dobu hrůz a děsů, páchaných zvláště Švédy, připomínají v lidu zachované dětské říkanky „Bet, Kindlein bet“, morgen kommt der Schwed, morgen kommt der Oxenstern, wird die Kinder beten lehm!“ (Modlete se děti, modlete, zítra přijde Oxenstern, zítra přijde Švéd,

Albrecht z Valdštejna (1583–1634)

v Nejdku a na Nejdecku

Hrůzy třicetileté války

Švédský generál Johan Banér (1596–1641)

jej polští vojáci, kteří tam byli v lednu 1633 ubytováni. První oběti si mor vyžádal ve vsi Poušť, potom nemoc přešla do Nejdku. Varhany v kostele umlkly, protože varhaník Andreas Hann nemoci také podlehl. Pak již matrika zaznamenává den co den jména obětí. Hrobaři Michaelu Endlichovi zemřely všechny děti, pak žena a nakonec podlehl i on (10. dubna). Tato epidemie řádila po celé léto 1633.

Dojemný je osud nejdeckého sládky Adama Hammerschmidta. Dne 10. července 1633 mu zemřela na mor dceruška Eva. Musel své dítě pohřbit na hřbitově sám, protože nebyl žádný hrobník. 22. července kopal opět hrob své dceři Elisabeth a 25. července svému synovi Davidovi a o dva dny nato zemřel sám a dalšího dne ho následoval synek Hans Georg.

Po smrti Albrechta z Valdštejna (1634) se k tomu všemu ještě přidružily neustálé přesuny vojska, ubytování a výběr válečných daní, takže k nároku nad morem se ještě všude přidala všeobecná nejistota a strach o osobní majetek.

V květnu 1635 byl v Praze mezi císařem a saským kurfiřtem uzavřen mír. Každý doufal, že se již vše obrací k lepšímu. Také v dolech se znovu rozezněly kladiva a perličky. Avšak Švédové a Francouzi nechtěli o míru nic slyšet. Francouzi, dávní nepřátelé Německa, nyní vystoupili otevřeně na straně Švédů, které již dávno tajně podporovali.

Po krátkém období klidu vpadl roku 1639 do Čech palíč a žhář Banér, švédský generál, který změnil svými nelidskými krutostmi zemi v úplnou poušť. Roku 1640 Švédí odtáhli ze země obtěžkáni obrovskou kořistí. Ani Nejdecko nezůstalo těchto zloduchů ušetřeno. Hornoblatenský kronikář vypráví, že tenkrát byly všude poškozeny hornické stavby a doly. Šachty byly zasypány kamením a dřívím. Švédí vstupovali do dolů, když se dozvěděli, že si tam lidé schovali svůj skromný majetek. Mezi švédskými vojáky byli také mnozí horníci. Nebojovalo se tudíž jen nahoře, na zemi, ale i pod ní, kde se často zabíjelo a vraždilo. „Švédský nápoj“, to jest násilné lití močůvky

modlitbě se uče hned!). Také různá pojmenování jako „Švédská hora“, „Švédská věž“, „Švédská pláň“ atd. nám připomínají tehdejší doby.

Ke strašlivé tragédii, kterou válka přinesla do země, se přidružili i její již zmínění průvodci – hlad a mor. Celé civilizované lidstvo se chvělo, když měla „černá smrt“ v celé Evropě své strašlivé žně. Velké umírání se rozšířilo také do Nejdku a okolí. Vymíraly celé rodiny. Nepohřbené, rozkládající se mrtvolky ležely na dvorech, protože nebyl nikdo, kdo by je pohřbil. Psi bez pánů zdivočeli a shlukovali se do velkých tlup jako dravá zvíř, což byla další hrůza pro již tak vydešený lid. V hornoblatenské kronice se píše: „Na konci tohoto roku (1633) a na začátku dalšího roku byl velký strach a obavy ze psů, kteří chtěli lidi strhnout k zemi a sežrat je. Byli tak zvyklí proto, že všude leželo mnoho nepohřbených mrtvých těl, která psi částečně sežrali. Tak byli lidé v těchto zlých dobách sužováni nejen od sobě rovných, ale i od divoké zvěře a žvlů.“

Podle zápisu v nejdecké matrice úmrtí si můžeme vytvořit přibližný obraz o tom, jak strašně zde mor („vojenská nemoc“) řádil. Přinesli

a jiných odporných tekutin do úst nešťastníků, a další ještě strašnější krutosti, jichž je schopna jen nelidská soldateska, byly na denním pořádku. Když už ani doly neposkytovaly lidem úkryt, utíkali do lesů, kde strašně trpěli hladem a zimou. Doly se propadaly, naplnily se vodou a sutí, a tak dříve kvetoucí hornictví navždy zaniklo.

Po smrti generála Banéra (1641) převzal velení nad Švédy Torstensson. Roku 1643 vpadl přes Krušné hory do Čech. Všude se dopouštěl nelidského barbarství, avšak již roku 1644 opět odtáhl na sever, přitom ničil a pátil vše, co mu přišlo do cesty.

Tentokrát se však Nejdku podařilo získat od čtyř švédských plukovníků jízdy ochranný dopis, který jim zaručoval, že jejich město, občané a majetek budou ušetřeny. Text ochranného dopisu je tento: „Ve jménu královského majestátu a švédské koruny my, níže podepsaní plukovníci jízdy, bereme do zvláštní ochrany a přízně městečko Nejdek s jeho vesnicemi, ovčárnami, mlýny, selskými dvory a hamry. Činíme tak z jistých důvodů a pohnutek. Těm, kterým bude tento dopis předložen, tj. jeho královského majestátu a švédské koruny vyšším a nižším důstojníkům, všem jízdním a pěším vojákům a všem, kteří podléhají našemu velení, přísně nařizujeme, aby výše jmenované městečko Nejdek s jeho vesnicemi a všemi obyvateli, koňmi, drobným i velkým dobytkem a jakýmkoli majetkem ponechali na pokoji a bez poškození, tj. bez jakékoli záminky se nedopouštěli podvodu, útlaku nebo hanobení, svévolného ubytování se, rabování, zhářství či jiných hanebností a násilností, nýbrž aby je na základě tohoto ochranného dopisu nechali vše plodně užívat. Toto se přikazuje každému podle služební podřízenosti. Dáno v Plavně dne 17. prosince 1644.“

V sousední Horní Blatné bylo 19. prosince 1644 Švédy žádáno zaplacení 110 tolarů, a to bez odkladu, v opačném případě jim bylo pohroženo vypálením celé obce.

V roce 1647 se v Nejdku znovu ubytovalo švédské vojsko a pod

Vojáci nešetřili nikoho

pohrůžkou vypálení žádali výkupné. Totéž žádali i v okolních obcích. V tomto roce bylo v Nejdku a Poušti ubytované také císařské vojsko, protože v křestní matrice je 9. února zaznamenáno pokřtění dvou dětí vojáků Piccolominiho pluku. Za dlouhého trvání války si totiž vojáci hledali určitou formu divokého rodinného života. Proto bylo v každém vojenském táboře mnoho žen a dětí vojáků, a proto byla tato vojska, když někde vpadla, hroznější než hordy za dob stěhování národů.

Tricetiletá válka poznamenala negativním způsobem hornictví, nechala za sebou řadu prázdných a opuštěných domů a zasadila krutou ránu protestantismu. V roce 1627 byli na základě císařského výnosu protestanti nuceni rozhodnout se, zda přestoupí na katolickou víru, nebo opustí zemi. Například v roce 1654 emigrující protestanti z Horní Blatné založili kousek za hranicemi Johanngeorgenstadt, nazvaný podle kurfiřta Johanna Georga I. Saského.

Pavel Andrš

Zdroj:

PILZ, Josef: Dějiny města Nejdku do roku 1923, Nejdek 2003, s. 92–96.

Lennart Torstensson (1603–1651), v letech 1641–1645 vrchní velitel švédských vojsk

Železnice v Krušných horách – 2. část

Téma Luftu o dějinách železnic v Krušných horách pokračuje v tomto čísle druhým dílem článku o historii Kraslické dráhy a dokončením textu o Moldavské dráze.

Kraslická dráha (2. část)

Zima v Kraslicích

Dne 20. června 1945 přijel do stanice Hartenberg obsazovací motorový vlak ozdobený státní vlajkou a stanici převzal adjunkt (správce) Josef Pešek. Tentýž den byl obnoven provoz až do Oloví, zatímco vlastní olovská stanice byla zástupci ředitelství státních drah v Plzni převzata o den později. Ale již 20. června bylo obsazeno českým personálem také kraslické nádraží a 22. června byl zahájen pravidelný provoz na celé trati mezi Falknovem nad Ohří a Kraslicemi. Během několika měsíců bylo na kraslickém nádraží zaměstnáno 26 pracovníků.

Na 20. června 1947 svolalo ře-

ditelství státních drah v Ústí nad Labem místní šetření v záležitosti zrušení mechanických závor na celkem jedenácti přejezděch. Na jednání, na které byli pozváni zástupci místních národních výborů (MNV) ve Falknově nad Ohří, Svatavě, Hartenbergu, Oloví, Studenci, Rotavě, Kraslicích a Markhausenu (Hraničné), bylo dohodnuto zrušení závor na většině přejezdů. Jen v Oloví zástupci dráhy se svým návrhem neuspěli a mechanické závory u stavědla 1 byly zachovány až do posledního desetiletí minulého století, kdy byly nahrazeny závory automatického typu AŽD. Určitou daní za

úspory bylo snížení rychlosti vlaků u některých přejezdů a také nutnost zlepšení rozhledových poměrů, což si vyžádalo například likvidaci zeleně v jejich okolí.

Na počátku 50. let 20. století byly na trati zřízeny dvě nové zastávky – motorová zastávka Podlesí u Svatavy (dnes Svatava zastávka) v místě bývalé vlečky dolů Marie Pomocná a Matyáš a také Luh nad Svatavou.

První žádost na ředitelství státních drah v Ústí nad Labem byla lužským národním výborem podána 1. března 1948. Požadavek byl ovšem zamítnut s odůvodněním, že v tak krátké vzdálenosti od nádraží v Hřebenech by byla zastávka nevhodná. I další žádosti byly zamítnuty se zdůvodněním její finanční ztrátovosti. Až konečně 13. října 1954 uděluje ministerstvo souhlas se zřízením zastávky za podmínek, že bude zastávka zřízena mj. za brigádnické výpomoci občanů, a nebudou-li do 1. ledna příštího roku

Dnes již neexistující obec Markhausen (Hraničná), která ležela přímo na hranici se Saskem

Zajímavosti Kraslické dráhy

Více než 60 Kčs mohl v 80. letech 20. století ušetřit cestující, jenž si v železniční stanici Oloví zakoupil celou jízdenku do zastávky Svatava. Na lístku v ceně 1 Kčs byla jako cílová stanice uvedena Sázava zastávka, která se nachází ve středních Čechách na trati Světlá nad Sázavou – Čerčany a z Oloví je vzdálena více než dvě stě kilometrů.

Naše trať našla svůj obraz také ve filmovém umění. Ve filmu Otakara Vávry „Zocelení“, který byl natočen po 2. světové válce a pojednával o stáve v Karlově huti v Lískovci u Frýdku-Místku, byl zachycen odjezd stávkokazů ze stanice Rotava. Rotava to ovšem nebyla, zastupovala ji některá jiná stanice.

Objekty sklárny Oloví lze zahlédnout ve filmu „Poupata“ režiséra Zdeňka Jiráského z roku 2011. Hlavní hrdina, ztvárněný hercem Vladimírem Javorským, se po propuštění ze zaměstnání bezcílně projíždí vlaky po Sokolovsku. Při jeho cestě RegioSprinterem byly za jeho zády vidět objekty sklárny v Oloví. Film i představitel hlavní postavy byli oceněni několika Českými lvy za rok 2011.

splněny předpoklady, pro které je zastávka zřizována, bude zrušena.

Již 3. listopadu téhož roku se konalo přímo na místě jednání, při němž bylo dohodnuto, že nástupiště o šířce 6,20 m od osy kolejnice se bude nacházet v km 6,325 až 6,375 a že ještě v tomto roce bude vybudována provizorní dřevěná čekárna, jež bude v roce 1955 nahrazena čekárnou definitivní a současně na její severní straně bude zbudováno WC – zděná čekárna byla na počátku 70. let nahrazena plechovou „autobusovou“ a v roce 1990 stávající dřevěnou stavbou, zatímco WC nebylo postaveno nikdy. Osvětlení bylo dohodnuto petrolejové (obec v té době nebyla ještě elektrifikována). Práce šly velmi rychle, takže již 19. listopadu 1954 se uskutečnila kolaudace stavby. Provoz zastávky byl zahájen následující den, tedy 20. listopadu.

Dvě nové zastávky byly tedy zřízeny, další trojice zastávek ovšem byla uzavřena. Jednalo se o zastávky Zelená Hora, Hraničná škola a Hraničná. Poslední vlaky na pohraničním úseku projely 17. května 1952.

V roce 1948 čítala obec Markhausen ještě 220 obyvatel. Vždyť ještě nedlouho po začátku platnosti grafikonu 1948/1949 žádal tehdejší předseda MNV ús-

Nejdelší osobní vlak v historii Kraslické dráhy sestával ze tří vozů řady Bam a deseti vagonů řady Balm (24. června 1979)

tecké ředitelství o opětné zavedení dopoledního páru motorových vlaků do Kraslic (příjezd v 10:15 hodin). Žádosti bylo velice rychle vyhověno, a tak dvojice vlaků v úseku Kraslice hlavní nádraží – Markhausen a zpět byla zavedena 19. července 1948.

Po zastavení provozu sloužil pohraniční úsek krátký čas k odstavení správkových nákladních vagonů, posléze však začíná pustnout a zarůstat vsudypřítomnou zelení. V 80. letech byla na části trati zeleň vykácena a kolej slouží opět k odstavení nákladních vagonů.

Poválečnou osobní dopravu na trati zahajovaly klasické soupravy 2. a 3. třídy vedené parními lokomotivami. V roce 1946 jezdily mezi Falknovem nad Ohří a Kraslicemi už čtyři páry osobních vlaků, další dva páry (jakož i všechny spoje do Klingenthalu) byly označeny značkou „vlak t. č. nejezdí“. Záhy došlo k motorizaci osobního provozu, a tak již v roce 1947 byla veškerá doprava na trati zajišťována motorovými vozy 3. třídy.

V roce 1961 byla zastávka Podlesí u Svatavy přejmenována na Svatava zastávka, v názvu koncové stanice v Kraslicích se od tohoto roku objevuje jméno města už bez přídomku „hlavní nádraží“.

Stoletou tradici měla na dráze doprava pošty. Poštovní vůz byl ve vlacích zařazován již od zahájení provozu železnice. V Kraslicích byl tento vagon odstaven na koleji mezi dnešní restaurací a skladištěm. V jednotlivých stanicích navazovaly na vlaky poštovní kursy, zpočátku koňské, později pak automobilní, které dopravovaly poštovní zásilky do blízkých i vzdálenějších obcí. Poštovní vagon byl do Kraslic převážěn ještě koncem 40. let, tedy už v období celkové

Uniforma ČSD (u železničáře vlevo), zaváděná v 50. letech s typickými „sovětskými“ nárameníky

motorizace. Záhy jsou poštovní zásilky převáženy ve služebním oddílu osobních vlaků, kam je pracovníci pošty předávají a odkud je zase odebírají. A tak ještě v roce 1976 přijíždí pravidelně k některému z ranních vlaků do železniční stanice Kraslice automobil zdejšího poštovního úřadu a obdobný sled činností se koná i v podvečer.

Se změnou grafikonu vlakové dopravy došlo 27. května 1979 také ke změně organizace vlakového provozu v úseku Oloví – Kraslice, kde byla zavedena zjednodušená doprava podle předpisu D3. Znamená to, že od tohoto dne se v Kraslicích a v Rotavě již nesetkáme s výpravčími. Jejich úkoly zde přebírají vlakvedoucí, funkci dirigujícího dispečera pro tento úsek plnil

výpravčí v železniční stanici Oloví. Kraslická stanice byla do této doby obsazena výpravčím v nepřetržité službě, nepřetržitě bylo také obsazeno stavědlo č. 1 na sokolovském zhlaví. V Rotavě sloužil výpravčí spolu se signalistou pouze přes den, od 17. hodiny až do rána zde nastal dopravní klid. Vjezdová návěstidla byla uvedena do polohy „volno“, zatímco předvěsti zůstaly v poloze „výstraha“. Ve stanici byl v tuto dobu přítomen jen signalista.

Vjezdovými návěstidly i předvěstmi byla v té době vybavena také zastávka s nákladístem Kraslice předměstí. Vjezdová návěstidla byla stabilně v „otevřené“ poloze, předvěsti pak již jen jako makety s přerušenými drátovody v poloze „výstraha“.

Krátce po zavedení provozu podle tohoto předpisu byla mechanická návěstidla ve všech třech dopravních demontována. Odstraněno bylo i návěstidlo „uzávěra koleje“ od vlečky Škoda Rotava, jakož i ocelová vrata na vlečkovém mostě přes Svataavu, která se odemýkala jen v době příjezdu škodovských vlečkových vlaků.

S nástupem grafikonu 1979/1980 končí také prodej jízdenek v dopravně Rotava, na rotavském nádraží slouží od té doby pouze pracovníce zajišťující agendu nákladní přepravy. V Kraslicích bylo zbouráno již zbytečné stavědlo č. 1 a postupně mizí další nevyužívané objekty podél celé trati ze Sokolova do Kraslic.

Během 1. pololetí roku 1992 se ve sdělovacích prostředcích obje-

vují četné informace o uvažovaném rušení vedlejších tratí ČSD. Mezi nejvážnějšími kandidáty na zrušení figurovala také trať Sokolov – Kraslice. V tisku vycházejí mapky, podle nichž se má likvidovat až třetina nerentabilních drah. Navzdory těmto pesimistickým úvahám dochází k rozšiřování osobní dopravy. Je zaveden vlak odjíždějící z Kraslic po osmé hodině ranní a vlak jedoucí ze Sokolova před polednem. Vlak se velmi rychle vžil a vbrzku jezdily plně obsazené. Naopak dochází k omezení dopravy v nočních hodinách (zčásti od února 1992, definitivně od září 1995).

Robert Koutný, Muzeum Kraslické dráhy
foto: archiv Muzea Kraslické dráhy

Populární saské úsloví „Alles kommt vom Bergwerk her“ (Vše pochází z dolu) lze velmi dobře použít i na historii vlaků a železnice. Jak koleje, po nichž se vlaky pohybují, tak parní stroje, jež poháněly první lokomotivy, byly totiž vynálezy, které se uplatnily nejdříve v hornictví. První prakticky využitelný parní stroj, jež v roce 1712 sestrojil Angličan Thomas Newcomen, sloužil zpočátku zejména k odčerpávání cínových dolů v anglickém Cornwallu. Také první železná koleje byly v 60. letech 18. století vyvinuty pro potřeby anglických uhelných a dalších dolů. Když se pak Jamesi Wattovi podařilo v 60. až 80. letech 18. století zlepšit účinnost parních strojů a zdokonalit je tak, aby dokázaly pohánět kola, a zároveň, když byla koncem 18. století zavedena efektivnější výroba železa válcováním, byl k „železným drahám“ už jen krůček. První parní lokomotivu, pohybující se po kolejnicích, sestrojil v roce 1804 Richard Trevithick. Obrov-

ský rozmach osobní železniční dopravy pak nastává poté, co v roce 1825 na trať mezi Stocktonem a Darlingtonem v severovýchodní Anglii vyrazil první parní vlak s pasažéry tažený legendární parní lokomotivou Locomotion zkonstruovanou Georgem Stephensonem a jeho synem Robertem.

To už bylo na čase, aby se pro novinku ujalo pojmenování i v češtině. Nejdříve se pro vlak používal anglický výraz train (počeštěný na trén), který je v angličtině ve smyslu soupravy vozů tažené lokomotivou poprvé doložen v roce 1820 a je odvozen z latinského slovesa trahere = táhnout. Stejný výraz používá i francouzština nebo italština (treno), rovněž v němčině je slovo Zug odvozeno ze slovesa táhnout (ziehen) a nejíak je tomu i v češtině, kde se základem stalo sloveso vláčet. Slovo vlak (vlak) ovšem v češtině existovalo v jiných významech už dříve, znamenalo například rybářskou síť, vlečku šatů, zemědělské náčiní, na

němž se něco vláčí (vlačuha), nebo také lán (pozemková míra). Kdy se poprvé objevil termín (železniční) vlak, není přesně známo, nicméně Kartotéka lexikálního archivu, na jejímž základě vznikají všechny reprezentativní výkladové slovníky

češtiny, uvádí jeho nejstarší užití v roce 1848 v časopisu Pražský posel. Od poloviny 19. století, kdy již v Čechách a na Moravě existovala poměrně hustá železniční síť, se pak slovo vlak stává zcela běžné.

Michal Urban

Vlak

Stephensonova Locomotion, která dala vznik slovu lokomotiva, na britské známce z roku 1975

Krušnohorská železnice

Trať po svém vzniku sloužila především nákladní dopravě a vývozu uhlí do průmyslových oblastí středního Saska. Dlouhé a těžké soupravy nákladních vlaků se musely z důvodu velkého stoupání v Hrobu dělit na více částí. Zpětné spojení souprav probíhalo ve stanici Mikulov – Nové Město nebo na Moldavě. I tak ale vlak v náročném stoupání vedly i dvě nebo tři lokomotivy. Provoz byl velmi náročný zvláště v zimě. Vyžadoval mnoho zaměstnanců – strojvedoucích, topičů, výpravčích, brzdařů, posunovačů, výhybkářů a v neposlední řadě traťových strážníků, což na druhou stranu představovalo pracovní příležitosti pro místní obyvatele.

Kromě uhlí z Mostecká a z Teplicka se po železnici dopravovalo například také dřevo a výrobky místních továren a živnostníků. Za první světové války zažila dráha také éru dopravy rudy. Ta se těžila na Cínovci a dopravovala se na dubské nádraží speciální nákladní lanovkou. Z vytěžené rudy se pak získával wolfram, který se přidával do hlavní oceli při výrobě zbraní.

Osobní dopravu zajišťovaly většinou čtyři páry vlaků, které jezdily již z pražského hlavního nádraží. Kdo chtěl pokračovat dále do Saska, musel po celním odbavení přestoupit do vlaku Říšské dráhy. Spoje mezi oběma zeměmi na sebe navazovaly a v případě zpoždění jednoho z nich na sebe čekaly.

V přepravě osob začal brzy nabírat na významu i cestovní ruch. Krásy krušnohorské přírody přitahovaly výletníky z Čech i Saska. Dnešní zájem o rekreační dopravu tak není ničím novým. Zejména lidé z průmyslových oblastí a velkých měst toužili už v 19. století po horské přírodě. Dráha tak na přelomu století, kdy byl automobilismus ještě v plenkách, vytvořila podmínky, aby se lidé mohli dopravit na hřebeny Krušných hor a trávit zde čas na letních bytech nebo

Strážní domek u Křížanovského viaduktu patří na trati mezi Mostem a Moldavou mezi ty nejzachovalejší

později objevovat i možnosti zimního sportování. Zvláště o nedělích a svátcích byly vlakové soupravy posilovány až na 15 vagonů a další vlaky byly zaváděny mimořádně. Ještě před dokončením úseku na Moldavu se vypravovaly zvláštní výletní vlaky z Loun a Prahy do stanice Osek-Rýzmburk nebo

Hrob. V dobovém průvodci je popsána situace u Mikulovského viaduktu takto: „Ústí sluje přepjato jest v závratné výši železničním mostem; železná dráha pak příkrým stoupáním po jižních úbočích Bornhau (Pramenáč, 909 metrů nad mořem) „Na šibenici“ se vinouc, vysoko nad Mikulovem zpátky ve sluj se vrací, táhne se po vysoké hrázi a železných mostech pod hořejším okrajem údolí, proráží horu Bornhau několika tunely, blíže hranice saské na svahu severním vstupuje do údolí Moldavy (Vltavy saské, hraniční stanice)“.

Státní provoz

K 1. lednu 1892 byla Pražsko-duchcovská dráha zároveň s Duchcovsko-podmokelskou dráhou zestátněna. Trať přešla pod správu rakouských státních drah. Po zestátnění byla na křížení obou drah postavena významná stanice Louka – Horní Litvínov (dnešní Louka u Litvínova) s rozsáhlým kolejístem a výtopnou. Rakouské státní

dráhy také z důvodu zvyšující se nákladní dopravy zmodernizovaly zabezpečovací zařízení, rozšířily staniční kolejíště a zlepšily vodní zásobování pro parní lokomotivy.

Vzestup a pád nadějí na rozvoj

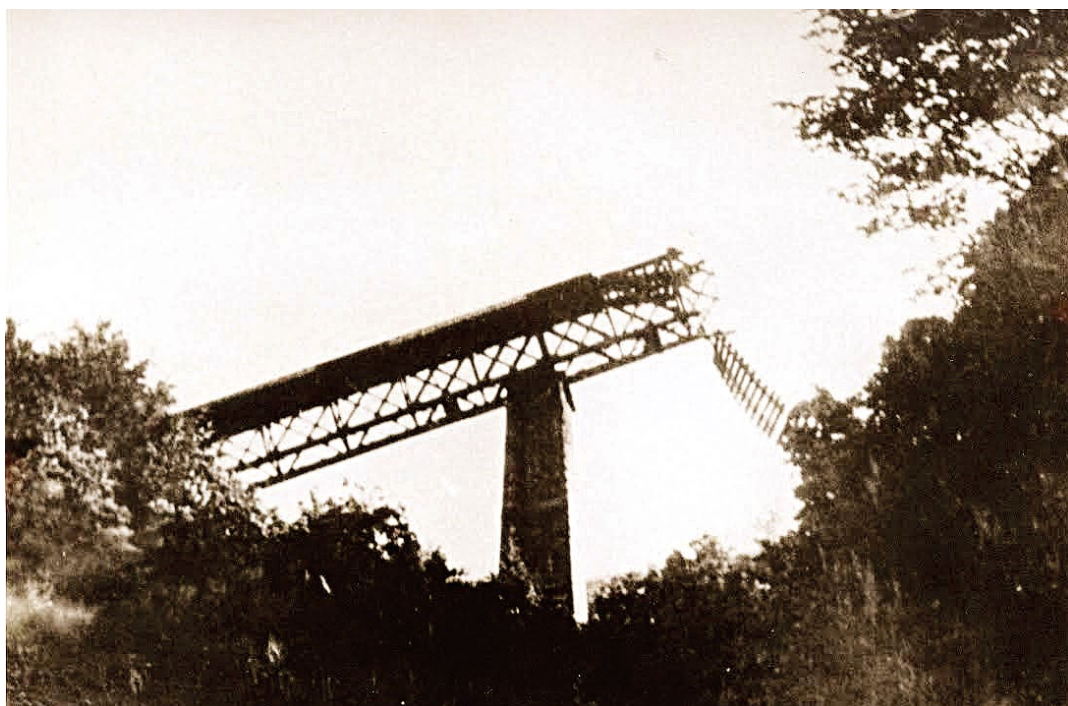
Poté, co byla uvedena do provozu trať z Nossenu a Freibergu v Sasku do Mostu, objevila se řada nápadů a projektů na napojení dalších obcí na průmyslová centra prostřednictvím železniční sítě. Tak vznikla na německé straně například myšlenka na úzkorozchodné spojení Altenbergu s Moldavou, nebo na spojení z Rechenbergu do Neuhausenu, k němuž také vznikla projektová dokumentace. I na české straně Krušných hor jsou v dobovém tisku zaznamenány žádosti krušnohorských obcí na zavedení železnice. Vypuknutí první světové války a její dopady po roce 1918 však tyto záměry a plány navždy zhatily.

Ve válečných letech 1914 až 1918 nastala v saském pohraničí,

V roce 1916 byla postavena důležitá vlečka do textilní továrny v Hrobu-Mlýnech

Most – Moldava – Freiberg (2. část)

Sedmého května 1945 odstřelil ustupující wehrmacht Novoměstský viadukt

jako všude v Německu, velká bída. Bylo málo potravin, v hospodách byly nabízeny už jen nápoje. Zavedení potravinových lístků nebo bezmasých dnů byly pokusy, jak nedostatku čelit. V důsledku toho kvetl černý obchod s potravinami, domácí zvířata se porážela načerno. Většina lidí trpěla hladem, někteří však z této situace těžili a bohatli. Pašování vzkvétalo, a to i díky přeshraniční železnici. Lidé schovávali pašované zboží pod oblečením, v zavazadlech i například v dětských kočárkách.

Po zániku Rakouska-Uherska převzaly v závěru roku 1918 provoz na trati Československé státní dráhy. Ještě předtím však dopravu řídilo tzv. ředitelství drah samozvané nacionálně-německé provincie „Deutschböhmen“.

Mírové období mezi dvěma válkami

Meziválečné období přálo rozvoji turistiky a zimních sportů. Na moldavské dráze se značně zvýšila přeprava lyžařů a běžkařů. Počet cestujících ve vlaku v zimním období se vyšplhal ke dvěma tisícům, a tak musely být vypravovány speciální lyžařské vlaky. Z celého okolí Moldavy se stala jedna velká

turistická oblast a kromě známých restaurací Fischerhaus a Zum Rudolf byla vyhlášena i velká nádražní restaurace na Moldavě. Letní jízdní řád z roku 1925 zaznamenává mezi Prahou a Moldavou čtyři páry osobních vlaků 2. a 3. třídy. Ve vlaku z hlavního města na Moldavu strávili pasažéři přes šest hodin. Další vlaky pak končily v Hrobu. Do hor se tak mohl dostat velký počet turistů. Díky železnici tak v horských vsích jako Moldava, Nové Město a Fláje na české straně a Rehefeld, Neuhermsdorf a Holzgau na saské straně vyrůstaly nové hotely a penziony.

Připojení pohraničí k Německu

Československé státní dráhy provozovaly trať až do roku 1938, kdy bylo pohraničí obsazeno hitlerovským Německem. Provoz železnice přešel pod správu Německé říšské dráhy. Od té doby byla celá moldavská trať od Freibergu až do Mostu jedním provozním celkem nacházejícím se na jednom státním území. Pasažéři tak už nemuseli přesezat z německého vlaku na český. Celnice byla zrušena a i nákladní vlaky projížděly Moldavou jen průběžně.

Za války došlo k vybudování

nového německého zabezpečovacího zařízení. Počet vlaků neustále stoupal. Jednalo se především o vojenské transporty a posilové či odklonové osobní vlaky.

Méně šťastný osud čekal moldavskou dráhu na konci války. Dne 7. května 1945 bylo železniční spojení na horském hřebeni přerušeno. Ustupující německá armáda odstřelila Novoměstský viadukt. Den poté byly koleje z Moldavy až k viaduktu v Mikulově vážně poškozeny postupující Rudou armádou.

Poválečné období

Po válce provoz opět převzaly Československé státní dráhy a začala obnova válkou zničeného Novoměstského viaduktu. Během ní jezdily osobní vlaky do provizorní zastávky umístěné před ním. Provoz až na Moldavu byl obnoven v říjnu 1946.

Dráha, která dříve zajišťovala dopravu zboží přes hranici a přepravu lidí do hustě osídlených horských vsí, byla po válce v krizi. Provoz přes hranici po válce ustal. V roce 1949 vytrhalo sovětské vojsko přibližně 250 metrů koleji na německé straně těsně za Moldavou. Podél státní hranice byl vybudován plot s ostnatým drátem s 10

až 12 metrů širokým orným pásem a strážními věžemi v rozestupech na dohled. V pohraničí byly po odsunu obyvatelstva německé národnosti domy prázdné a život v obcích nefungoval jako dříve. A to se samozřejmě dotýkalo i Moldavy, Nového Města, Mikulova a dalších obcí podél dráhy. V úseku z Louky na Moldavu tak provoz ochabnul. Přesto v tomto úseku vznikly nové zastávky – Horní Háj a Střelná v Krušných horách.

Ke zlepšení situace v dopravě na horách došlo ve druhé polovině 50. let se zahájením výstavby přehrady Fláje. Pro staveniště bylo potřeba zabezpečit pravidelný přísun velkého množství stavebního materiálu, zejména písku a cementu. Ten se vozil na moldavské nádraží, kde byl překládán na osm kilometrů dlouhou stavební lanovku. S dostavbou flájské přehrady oživil horní horský úsek rekreační dopravou, jež si zvláště o volných dnech vyžadovala nasazení souprav s vyšší kapacitou. Ale i nákladní vlaky zde hrály stále důležitou roli. Ve stanicích se nakládalo dřevo, fungovala vlečka do velké textilky v Hrobu-Mlýnech, do Dubí se vozilo zboží pro místní podniky. Jako zajímavost lze uvést, že do Moldavy se vozilo i značné množství ovoce a zeleniny, které se pak nákladními automobily převáželo k uskladnění do útrob flájské přehrady. Tento projekt však neměl dlouhého trvání, protože kvůli sto procentní vlhkosti zelenina a ovoce brzy podléhaly zkáze.

Odlišný osud zažívala spodní část historické trati. V poválečném období doprava na úseku Most – Louka u Litvínova, na rozdíl od horské části tratě, zhoustla. To bylo vyvoláno expanzí průmyslu a zvýšením těžby uhlí. V roce 1954 však byl frekventovaný úsek z Mostu do Louky kvůli uhelné těžbě zrušen. Místo něho vznikla provizorní přeložka určená pouze pro nákladní dopravu. Osobní dopravu nahradily na celé desetiletí autobusy. V roce 1964 byla otevřena definitivní přeložka z Mostu do Louky. Ta už byla vybudována jako součást elektrifikovaného uhelného tahu Most – Oldřichov u Duchcovu.

va. Staronový úsek moldavské dráhy sloužil především pro dopravu uhlí z úpravny Herkules. Ze staré trati ještě do 70. let zůstávalo v provozu staré mostecké nádraží. Ale i to bylo v souvislosti s likvidací starého Mostu přeloženo na okraj nového města.

V 80. letech se začalo s částečnou modernizací tratě. V Dubí bylo vybudováno moderní zabezpečovací zařízení a na Moldavě začala rekonstrukce kolejí. Ta však nebyla, stejně jako rekonstrukce tunelů, bohužel dokončena.

Další vývoj od roku 1990

V 90. letech nedošlo vždy k pozitivnímu obratu. Mnoho podniků zkrachovalo nebo přešlo z ekonomických důvodů k dopravě nákladu po silnici. Tím prakticky zanikla

nákladní doprava na horském úseku moldavské dráhy. O nic lépe se nedařilo ani zbytku tratě. Po poklesu těžby uhlí a průmyslové výroby zanikla průběžná nákladní doprava mezi Mostem, Loukou u Litvínova a Oldřichovem u Duchcova. V provozu zůstaly pouze manipulační vlaky mezi Mostem a Loukou. V této době se zvláště horní úsek potýkal s nedostatečnou údržbou, což vyústilo ve snahu o jeho zrušení. Naštěstí po úspěšném boji, kterého se zúčastnili nejen města a obce, ale i spolky, jednotlivci, některé úřady či politici, se situace obrátila a do tratě se alespoň minimálně investuje.

Velkou nadějí je po mnoho let diskutované obnovení přeshraničního provozu. Kdyby se tento sen uskutečnil, bylo by to velkým po-

V současnosti je konečnou stanicí na německé straně moldavské dráhy Holzhaus. Do Moldavy, kde dnes končí česká část bývalé společné železnice, chybí necelých 9 km kolejí. Koleje za nádražím Holzhaus končí v lesním porostu

zitivem pro tuto část Krušnohoří. Věřme, že se tak stane a nádherná trať se dočká své renesance.

**Jan Setvák,
Miroslav Mertl, Petr Fišer,
Krušnohorské noviny**

HISTORIE

Prestižní pasažér moldavské dráhy

Nádraží Hermsdorf-Rehefeld

Takto vypadá lovecký zámek saského krále v Rehefeldu dnes

K prominentním pasažérům moldavské dráhy patřil na německé straně král Friedrich August III. Tento poslední monarcha Sasky, které bylo od 18. ledna 1871 spolkovou zemí Německého císařství, se narodil 25. května 1865 v Drážďanech, tedy 20 let před zahájením plného provozu na moldavské dráze.

Král Friedrich August III. byl častým pasažérem při cestách z Drážďan na lovecký zámek Rehefeld, který je od Moldavy vzdálen jen několik kilometrů. V nádražní budově Hermsdorf-Rehefeld, která nese ve svém názvu stejné jméno jako královský lovecký zámek, byl pro pohodlné přestupování panovníka ze salonního vozu do kočáru vybudován přijímací salon, který je zde k vidění dodnes.

V saském pohraničí se na Friedricha Augusta III. stále tradují vzpomínky. Mezi lidmi byl oblíben a pro místní obyvatele byly jeho příjezdy a pobyt vždy událostí. O lidovosti krále vypovídá i jeho údajný výrok při abdikaci

v roce 1918: „Nu da machd doch eiern Drägg alleene“ („Tak si to tu dělejte sami“) či jeho úsměvné prohlášení „To jste mi teda pěkní demokrati“, které měl pronést k jásajícímu lidu, který ho vítal na neustadtském nádraží dva roky po zániku monarchie.

**Petr Fišer, Jan Setvák,
Krušnohorské noviny**

Friedrich August III. usedl na saský trůn 15. října 1904 ve svých 39 letech

Vývoj vybavení pro běh na lyžích – 2. část

Na konci 50. let začíná rakouská firma Kneissl vyrábět celolaminátové lyže, které jsou z počátku těžké, nepříliš vhodné pro závodní lyžování. Kneissl i další výrobci proto začínají kombinovat dřevěné (lehčí) jádro a lepený vrchní díl lyží s umělohmotnou skluznicí. Lyže jsou lehčí, skluznice se již nemusí impregnovat proti vnikání vlhkosti a začíná se řešit problém co nejlepšího poměru skluzu a zajištění stoupání pomocí mazání.

Zajímavý údaj udávají Chovanec a kol. v publikaci „Běh na lyžích“, kde píší, že mezi OH 1968 v Grenoblu a OH 1976 v Innsbrucku se snížila hmotnost závodního kompletu (lyže, boty, vázání, hole) z asi 3,10 kg na 2,10 kg, tj. téměř o jednu třetinu.

Opravdovým přelomem potom bylo MS 1974 ve Falunu, kde již prakticky všichni závodníci použili lyži, které byly složeny z umělohmotné skluznice, odlehčeného

dřevěného nebo pěnového jádra a vrchního dílu a boků z laminátu. Do popředí se dere firma Fischer společně s firmou Kneissl. V této době se výrazně mění i lyžařské hole. Vypalovaný lehký bambus je zpočátku nahrazen hliníkovými holemi a před OH 1976 přináší finský Exel na trh hole z karbonového kompozitu, nikterak pozadu nezůstává ani norský Lilienthal (od roku 1974 SWIX). Všechny konstrukční prvky, které se nejprve objevují v závodním lyžování, jsou postupně v modifikované formě přenášeny do lyžování rekreačního. Lyže jsou pevnější, lehčí a dalo by se říci i hezčí, což společně s rozvojem dálkových lyžařských běhů ve světě (Vasaloppet – Vasův běh, König Ludwig Lauf, Engadin Skimarathon) vede k výraznému rozšíření běžeckého lyžování mezi opravdu širokou populací.

Ve výrobě lyží používajících plastové skluznice a sklolaminá-

tové konstrukční prvky se poměrně dařilo i československé firmě Artis, která zásobovala náš trh. Mnozí pamětníci si možná vzpomenou na modely Sapporo, Falun, Rubín a další...

V oblečení se objevují kombinézy celotělové či pouze s nohavici pod kolena. Více se využívá syntetické vlákno Lycra. Oděvy jsou elastické a lépe sedí, čímž se snižuje i odpor vzduchu.

V oblasti vázání se sjednocuje část trhu pod normu NN75 a NN50 (Nordic Norm) norské firmy Rottefella a objevují se další výrobci specifických systémů vázání – Salomon, Adidas, Tyrolia. Nevýhodou se jeví, že boty od určitého výrobce jsou použitelné pouze na daný typ vázání.

Klasická technika běhu na lyžích se výrazněji neměnila prakticky od meziválečného období 20. století. Nicméně rozvoj dálkových běhů přinesl v osobě Fina

Pauli Siitonena výraznou inovaci v podobě tzv. Siitonena kroku (jednostranného bruslení). Z něho se vyvinula nová technika běhu na lyžích – bruslení. Za mezník je považováno MS 1985, kde již téměř všichni závodníci na všech tratích použili bruslení. Mezinárodní lyžařská federace (FIS) následně rozhodla, že část závodů se bude jezdit klasickou technikou a část volnou technikou, při níž se používá bruslení na lyžích.

Tato nová technika běhu, která je charakterizována odrazem z hrany lyže a delším skluzem do strany, výrazně ovlivnila další překotný vývoj lyžařského vybavení. Lyže pro bruslení jsou kratší, s nižší špičkou, která méně kmitá. Zpočátku se zkoušejí i ocelové hrany pro lepší odraz. Od tohoto řešení se však postupně ustupuje. Hole se naopak prodloužily. Nejprve extrémně až do výšky postavy, avšak následně došlo k úpravě délky na

Několik typů lyží určených pro bruslení

Velké změny zaznamenaly i běžecké hole

dnešní hodnoty okolo 20 cm pod výšku konkrétní postavy.

Obuv pro bruslařský způsob je vyšší, s plastovou manžetou a s tvrdou podešví, což je důležité z hlediska přenosu síly odrazu. V oblečení pro běh na lyžích začíná být důležitá, kromě použití nejmodernějších hi-tech materiálů, i móda. Jednotliví výrobci se doslova předhánějí ve skládání vzorů a barev. Výrazněji se diferencují kolekce určené mužům, ženám i mládeži. Dá se bez nadsázky říci, že se vznikem nové běžecké techniky na konci 80. let se spouští doslova lavina technických a technologických inovací v běžeckém lyžování. Přičemž, jak je uvedeno už výše, většina prvků použitých v závodním lyžování je v modifikovaných formách postupně používána i v lyžování rekreačním.

Důležitým momentem, který podstatně ovlivnil v této době rozvoj běžeckého lyžování, je i technologie úpravy běžeckých stop a tratí. Nové stroje jsou schopny upravit kvalitně stopy a trasy na lyžařských stadionech i v širokém akčním rádiu mimo ně.

Za nejpodstatnější milníky v oblasti lyžařského materiálu této nejnovější éry běhu na lyžích lze považovat následující události. V roce 1987 přichází firma SWIX s práškem Cera F a zcela novým systémem skluzových vosků, který postupně kopírují ostatní výrobci. V tomtéž roce norská Rottefella zavádí nový systém vázání a podešví NNN. V roce 1990 se objevuje SNS Profil firmy Salomon. Ve stejném roce firma Fischer začíná používat zcela nový typ tzv. vysokomolekulárních skluznic, které jsou schopné absorbovat mnohem více vosku, a tím výrazně zlepšují skluz. Následně Fischer zavádí jádro lyže AirCore, které se vyznačuje nízkou hmotností a vysokou pevností. V konstrukci běžeckých lyží se začínají stále více používat karbonové kompozity a zcela nové druhy lehkých skelných vláken. V roce 1993 přináší firma Madshus do běžeckého lyžování unikátní technologii konstrukce jádra, tzv. Triaxial Cap.

V roce 1998 začíná Salomon

Pro porovnání: vpravo komplet na bruslení, vlevo na klasický styl

používat systém dvou hrazdiček na podešví boty, tzv. SNS Pilot systém. Zprvu pouze pro bruslení a od roku 2006 i pro klasický způsob běhu. Zhruba od přelomu století dochází ve světě k sjednocení norem běžeckých podešví pouze do dvou systémů – Rottefella NNN a Salomon SNS, přičemž na každý z nich vyrábí boty řada celosvětově působících výrobců běžecké

obuvi. K dílčí „revoluci“ v této oblasti dochází v roce 2007, kdy druhý největší výrobce běžeckých bot, Fischer, změnil podešve svých bot ze systému SNS na NNN, a tím obrátil celosvětově poměr jednotlivých systémů ve prospěch Rottefelly a systému NNN.

V oblasti běžeckých holí zcela dominuje karbon, který je lehký, hůl je mimořádně tuhá a ve špič-

kovém provedení i náležitě pevná. Tyto vlastnosti jsou vykoupeny vyšší cenou. Roku 2005 představuje firma SWIX unikátní hole Force, které mají mečovitý tvar a jsou včetně griphu z jediného kusu monologu. S těmito holemi, které jsou stále hojně používány v produkci levnějších rekreačních holí, zvítězila Katka Neumannová v roce 2006 na OH v Turíně.

Klasické vosky doplnily vosky cerové, včetně parafinů a prášků

Špičkové běžecké lyže současnosti váží při délce okolo 2 m méně než 1 000 g na pár. Norský Madshus společně s Rottefellou doplňuje svoje lyže od roku 2005 deskou NIS, která umožňuje spojení vázání s lyží bez pomoci šroubů. V licenci využívají tento systém i Rossignol, Fischer a některé menší firmy. Atomic společně se sesterským Salomonem jdou v současné době cestou ultralehkých pěnových jader lyží, která mají vysokou tuhost a pevnost. I na tom je vidět současný trend, kdy jednotlivé firmy se snaží kooperovat, a tím snižovat své náklady na vývoj a výrobu. Skluznice moderních závodních lyží využívají nanotechnologie, což v tomto případě znamená, že na centimetru čtverečním takové skluznice jsou řádově miliardy pórů, a lyže tak ještě lépe absorbuje použitý vosk. To následně zlepšuje skluz a zmenšuje otěr vosku. Všichni výrobci usilovně pracují na zlepšování technologií „š-

pinových“ lyží, které se nemažou tradičními vosky a jejich použití za specifických podmínek je výhodné. Novinkami jsou i polymerové materiály v oblasti mazací komory, které se pouze zdršňují skelným papírem (tzv. mikrokontakt).

Části tak tradiční evropské výroby, jakou je výroba běžeckých lyží, se přenáší v rámci globalizace do Číny, která je známou celosvětovou „dílňou“. Stejně je to i s výrobou běžeckých holí a bot, o oděvech ani nemluvě. Doba, kdy na oděvech SWIX bylo napsáno Made in Norway, jsou nenávratně pryč.

Nelze zde vyjmenovat a popsat veškeré špičkové technologie, které jednotliví výrobci v současné době používají. Nicméně dovoluji si některé vyjmenovat podle mého odborného názoru a zhruba 35leté zkušenosti. Rakouský Fischer – číslo jedna v běžeckých lyžích – používá již dva roky v závodním lyžování svoji lyži Carbonlite Hole Ski s otvorem ve špičce a deskou NIS.

Použité materiály, technologie, design – vše je na špičkové úrovni. Podobně v superlativech se dá mluvit o nejnovější holi od SWIXu, modelu Triac. Lyžaři světové špičky, kteří tuto hůl používají, jednohlasně říkají, že lepší hůl nikdy v ruce neměli. Bota Salomon S-Lab Skate Pro s novou přezkou přes nárt a maximem karbonu ve své konstrukci stojí na špičce technologií lyžařských bot. V oblasti běžeckých vázání je to pak zcela nový model od Rottefelly Exelatorator, který již na první pohled budí dojem hi-tech výrobku, kterým skutečně je. Hmotnost o 40 procent nižší, dokonalé spojení s lyží pomocí desky NIS, snadná manipulace. Co víc dodat?

Běžecké lyžování se v posledních letech začíná výrazněji diferencovat na celou řadu dílčích typů. Kromě lyžování závodního, které je hnací silou technologického rozvoje, a lyžování rekreačního se vymezují určité stupně a mezistupně. Sportovní lyžování se rozvinulo díky ma-

sovému rozšíření dálkových běhů. Fitness lyže pro pohodový pohyb na sněhu pak pomohly „vytáhnout“ část populace z tělocvičen a posiloven na čerstvý vzduch. Specifickou řadou lyží jsou ale i speciální modely určené ženám, odlišné na první pohled designem a dále i konstrukcí, která je uzpůsobena ženské konstituci. Speciální je i řada dětských lyží, které výrobci konstruují tak, aby v dětech podněcovali chuť do lyžování. Lyže jsou lehké, snadno ovladatelné, s dětskými motivy v designu. Zcela svébytnou oblastí moderního běhu na lyžích je lyžování mimo upravené stopy, tzv. Back Country a Telemark, které je dáno touhou části populace po návratu k přírodě, k původním základům lyžování tak, jak byly popisovány v první části tohoto článku. Kruh se uzavírá, nezbyvá než popřát všem příznivcům běžeckého lyžování „Ať to frčí!“ na běžkách ve stopě i mimo ni.

Jaroš Řehořek
foto: Jiří Kupilík

Heinz Kurt Henisch,

Profesor Heinz Kurt Henisch, vědec a spisovatel, se narodil 21. dubna 1922 v Nejdku v nemocnici, která tehdy byla u evangelického kostela (nyní spolkový dům, č. p. 565). Dětství a mládí prožil v rodině váženého advokáta dr. Leo Henische (1888–1964). Dr. Leo Henisch byl aktivním a významným činitelem německé sociálnědemokratické strany, patřil k levicovým židovským intelektuálům, kteří i mimo Prahu pomáhali vytvářet z první republiky demokratický ostrůvek v moři totality, rozléhající se vůkol.

Malý Heinz chodil v Nejdku do německé obecné školy, potom dojížděl do německého gymnázia v Karlových Varech. V listopadu roku 1938 emigroval se svými rodiči za dramatických okolností do Anglie, kde nejprve dokončil středoškolské studium (Ottershaw College v Surrey), poté vstoupil na univerzitu v Bristolu a po bombardování města přešel na univerzitu v Readingu, kde rodina žila. Během války pracoval v letectvém ústavu na testování elektrotechnických součástí. Potom se vrátil na univerzitu v Readingu, kde se stal pedagogem. Věnoval se výzkumu polovodičů, stál u počátků tranzistoru.

V roce 1949 obhájil doktorát a stal se profesorem fyziky. Byl zván různými institucemi

na přednášková turné (přednášel i třikrát v Praze). Roku 1963 přijal nabídku pracovat v USA na State University ve městě State College v Pensylvánii. V tomto městě žil až do konce svého života. Na americké univerzitě se začal intenzivně věnovat kromě fyziky i historii fotografie a založil ji tam jako nový studijní obor. Tato univerzita se potom stala centrem studia historie fotografie v USA a profesor Henisch na ní získal svůj druhý doktorát a profesuru.

Napsal na 200 odborných článků z oboru fyzikálního výzkumu a z dějin fotografie (sám dobře fotografoval). Společně se svou anglickou manželkou Bridget Ann, historičkou, vydal více než 15 knih, většinou vědeckých, ale také beletrizujících a vzpo-

Heinz Kurt Henisch jako batole

mínkových. Jeho nejznámější kniha nese název První tanec v Karlových Varech (First Dance in Karlsbad). Její pokračování Tančírna Západ (Ballroom West)

a Plahočení v hájích (Toiling in the Groves) dosud česky knižně nevyšlo a je k dispozici jako strojopis v čítárně Městské knihovny Nejdek. Heinz Henisch v ní

S rodiči (asi v roce 1936)

S otcem a bratrem Karlem (ve vojenské absolventské uniformě) na pražském Václavském náměstí krátce před emigrací do Velké Británie

vědec světového významu

Svatební fotografie z roku 1960

vypráví o mezidobí mezi dvěma světovými válkami v maloměstském Nejdku, ve světáckých Karlových Varech, o dobrodružném útěku z Nejdku a z Čech před Hitlerem. Neodolatelné je Henischovo líčení nejdeckých 1. májů, světového kulinářského umění karlovarských i nejdeckých cukrářů, karlovarského lázeňského bonvivánství i kritika úrovně profesorů karlovarského německého gymnázia.

Přestože mu jeho rodná vlast přidělila v mládí těžkou roli, autor se na léta v Československu dívá s láskyplným nadhledem, s moudrou hrostí člověka, který navzdory protivenstvím dosáhl vysoké životní mety.

Heinz Kurt Henisch zemřel 21. března 2006, měsíc před svými 84. narozeninami. Část jeho popela byla 27. října 2006 vyspána do rozptylové loučky na nejdeckém hřbitově. Při 18. pouti dobré vůle (16. června

2007) mu byla na domě v ulici Bratří Čapků č. p. 591, kde žil v letech 1922 až 1938, odhalena pamětní deska.

Vědecká dráha manželů Henischových

Heinz Kurt Henisch byl profesorem historie fotografie v oddělení Historie umění Pensylvánské státní university v USA. V roce 1993 odešel do důchodu. Byl autorem 11 vědeckých knih, 150 výzkumných zpráv a osmi patentů. Přednášel na řadě míst v USA, v Evropě, na Tchaj-wanu a v Latinské Americe. V roce 1976 se stal členem Královské fotografické společnosti Velké Británie a krátce nato členem Americké společnosti historie fotografie a dopisujícím členem Německé společnosti pro fotografii. Na Pensylvánské státní universitě působil od roku 1963, předtím přednášel na University of Reading v Anglii, kde získal

Děkovný dopis Tomáše G. Masaryka za gratulaci ke znovuzvolení prezidentem, adresovaný dr. Leo Henischovi v květnu 1934

dva doktoráty – v roce 1949 doktorát filozofie a v roce 1979 doktorát věd. V letech 1977 až 1990 působil jako zakladatel a vydavatel časopisu History of Photography, mezinárodně uznávané vědecké publikace, vycházející v Londýně. V roce 1978 byl zvolen doživotním členem Institutu umění a humanistických studií Pensylvánské státní university (Institute for Arts and Humanistic Studies).

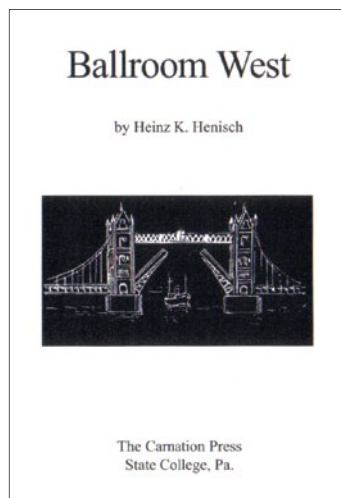
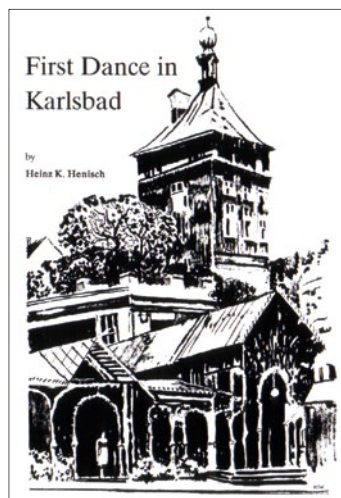
Dr. Henisch byl rovněž profesorem fyziky. V této vědecké funkci vydával v letech 1966 až 1994 časopis Materials Research Bulletin (Oxford, Velká Británie). Stal se členem Americké fyzikální společnosti a dále členem Institutu fyziky v Londýně.

V roce 1973 byl Dr. Henisch pověřen založením postgraduálního studia historie fotografie při Pensylvánské státní universitě. V roce 1996 byla celoživotní

sbírka manželů Henischových B. & H. Henisch Photo-History Collection zařazena do síně slávy Rare Books Room of Pattee Library. Paní Bridget Henischová, manželka dr. Henische, se specializovala na středověké dějiny. Roku 1976 vydala knihu Fast and Feast: Food in Medieval Society, zabývající se zvyky a obyčeji středověké společnosti. Dále vydala Cakes and Characters, knihu o vánočních tradicích 19. století.

Úryvek z knihy První tanec v Karlových Varech

Fotbal byl v Nejdku vážná záležitost. Mnoho nerozhodných zápasů na prašném hřišti mělo dohru cestou do hospody pomocí pěsti a házených kamenů. Pak zakročili policisté (všichni dva) a zatkli ty, kterým zjevně překypěla krev. Mezi nimi i našeho ctěného starostu. Svědkové pak

Obálky anglického originálu knih První tanec v Karlových Varech (First Dance in Karlsbad) a Tančírna Západ (Ballroom West)

udávali, že viděli, jak pan starosta sbíral kameny (při předvolební bitce v roce 1935), což on ochotně přiznal s poukazem na to, že se léta zabývá mineralogií a že využil příležitosti k práci v terénu. Můj otec potom při jeho obhajobě svou výmluvností dojal soud až k slzám soucitu nad mineralogem a badatelem, který byl tak bolestně nepochopen.

Moje fotbalové nadšení nakonec skončilo. Ne kvůli zoufalství z nedělních zápasů, které jsem nesměl vidět, protože jsem musel chodit s rodiči na nedělní procházky, ale kvůli jedné zdrcující prohře. Jednou, myslím v roce 1935, sestavili chlapci, dojíždějící denně do Karlových Varů, mužstvo pro utkání s těmi, kteří nedojížděli. Tito místní „doma zůstávající“ byli tvrdí, jak jsme věděli. „S většimi svaly než mozky“, jak jsme s významným úsměvem říkali. Utkání nás přesvědčilo o našem omylu. Kamarád Pepi a já jsme se toho dne podělili o „slávu“. On dal za nás jediný gól (ačkoli mohl dát mnoho dalších) a já, jakožto strážce naší svatyně, jsem do branky pustil 13 míčů. Měl jsem pocit, že jsme v tom oba. Nebylo to něco, čemu jsme říkali duch mužstva? V následujících měsících mě skóre 13:1 (ne tolik vysoké, když tak o tom uvažuji) pronásledovalo více než jeho. Skutečnost, že jsem bravurně zabránil

dvěma jistým gólům, byla rychle nevděčným světem zapomenuta a událost poznamenala moje následující, poslední veřejné vystoupení na fotbalovém hřišti. Chráníče kolen a loktů jsem odložil do krabice na půdu. Chybělo mi to všechno, ale ne dlouho. Moji pozornost zaujaly jiné věci, tenis a děvčata. Stále znovu se mě kluci ve vlaku posměšně ptali, co jsem udělal se svou slavnou fotbalovou výstrojí, a já předstíral chvilkovou ztrátu paměti. Výstroj? No jo, výstroj, a dával jsem jim najevo, že mám teď lepší věci než se starat o takovou dětinskost, jako je fotbal.

Úryvek z úvodu knihy Tančírna Západ

Další díl paměti? Čtenář to může odbýt poznámkou: „Stává se dětinským!“ Ani jedno, ani druhé. Kdo o to stojí? Jsou to otázky, na které se těžko odpovídá, ačkoli jsem tušil, že se vyskytnou. Není třeba říkat, že je zde velký zájem ze strany mých čtenářů, avšak kromě toho je tu i stejně velká touha autorů, moji maličkost nevyjímaje, zanechat něco pro potomstvo. Zda potomstvo bude stát o tento odkaz, je ovšem jiná věc. Ať tak či onak, není třeba rozhodovat, který popud je silnější – počítat je nastartován.

Když jsem se chystal psát First Dance in Karlsbad (První tanec v Karlových Varech), ne-

Manželé Henischovi v listopadu 2000

napadlo mě, že by měl mít pokračování, a tím spíše ne, jakou formu by mělo mít. Pravda, můj příběh byl vyprávěn v první osobě, avšak skutečným důvodem nebylo napsání vlastního životopisu. Záměrem bylo vylíčení tamních poměrů a života obyvatelstva, které tam již není. Můj podíl byl osobní jen potud, že čerpal z mých vlastních zkušeností, nikoli ze studie historických záznamů. Tento nový díl je souhrnem poznámek o různých aspektech mého života jakožto mladého člověka. Jen kapitoly 2 až 6 spojuje doba ohrožení. Jejich obsahem není žádná tragédie Sudet nebo její sociální rámec. Tento produkt mě nestřídmosti musel čekat více než deset let, než vstoupil do života. Mohu jen

doufat, že bude někoho zajímat. Vydání First Dance in Karlsbad a jeho německého a českého překladu vedlo k novým osobním kontaktům a přátelstvím. Jestliže i tato útlá knížka způsobí totéž, pak budu více než šťasten.

Tím je vše řečeno a my můžeme začít tam, kde jsme První tanec v Karlových Varech opusťli. Nevyhnutelně a z různých příčin jsou některá hlediska období po vydání First Dance in Karlsbad ponechána nepovšimnuta. Zvědaví čtenáři mohou najít několik dalších epizod, událostí a setkání v mé brožurce Toiling in the Groves.

Miroslav Holeček,
Pavel Andrš
foto: archiv
Miroslava Holečka

Akademický malíř Franz Gruss

V nejzazším koutě Rájceckého údolí, tam, kde se vlevo od cesty na Rolavu rozkládá větší mýtina a vpravo odbočuje asfaltová lesní cesta na Přebuz, stál na pravé straně na vyvýšeném místě srub akademického malíře Franze Grusse. Po jeho srubu do dnešního dne zmizely i poslední stopy a na dílo malíře, který patřil k nejvýznamnějším umělcům své doby, si dnes už také vzpomene jen málokdo.

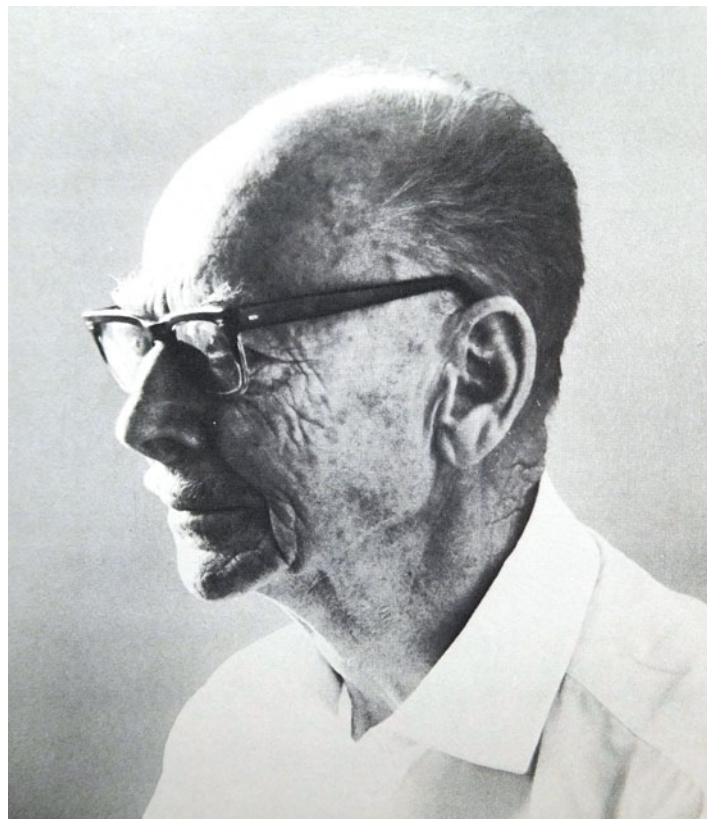
Franz Gruss se narodil 3. června 1891 v Kraslicích. Jeho otec Franz Wenzel Gruss byl účetní a pocházel z Vídně, jeho matka Wilhelmine, rozená Filová, pocházela ze Skutče v dnešním Pardubickém kraji. Rodina žila v Kraslicích v domě č. p. 306. Franz Gruss patřil k nadaným žákům svého ročníku, neboť v roce 1909 složil maturitní zkoušku na reálce v Chebu. Poté odešel na Akademii výtvarných umění do Vídně, kde do roku 1914 studoval u profesora Aloise Deluga a Rudolfa Jettmara. Jeho nadání pro kresbu a malbu bylo patrné už ve velice mladém věku. Již v roce 1910 získal jeho obraz „Joba navštívili jeho přátelé“ Fügerovu medaili. Jsou však známa i jeho plastická díla ze dřeva a kamene.

Na začátku první světové války byl i Franz Gruss povolán do zbraně a musel narukovat. Už o rok později se dostal do ruského zajetí a byl internován v zajateckém táboře na Sibiři. Pro tamní zajatecký hřbitov vyřezal

krucifix v nadživotní velikosti. Po nezdařeném pokusu o útěk se mu v březnu 1918 nakonec podařilo ze sibiřského tábora uprchnout, domů se dostal ještě před koncem války. Zážitky z války a ze zajateckého tábora mladého umělce silně ovlivnily.

S koncem první světové války zanikla také rakousko-uherská monarchie, vznikla Československá republika. Pro Franze Grusse nastala těžká doba, protože se musel rozhodnout mezi materiálně zajištěnou kariérou středoškolského profesora, nebo nejistou budoucností umělce. Rozhodl se pro druhou možnost, naplněnou strádáním, ale i uměleckou tvorbou. I přes své dosažité úspěchy začal roku 1923 opět navštěvovat uměleckou školu ve Vídni.

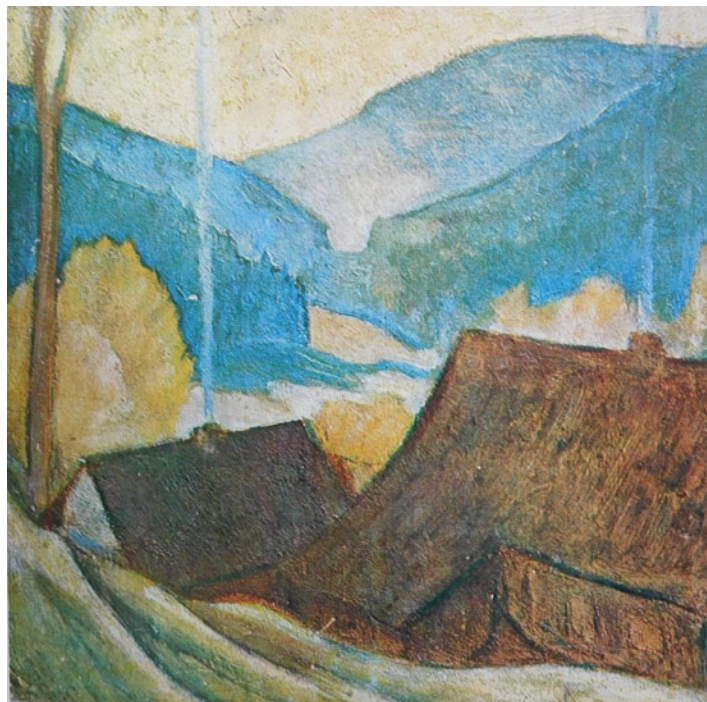
V roce 1924 získal od hraběte Nostice povolení ke stavbě srubu na starých základech v Rájceckém údolí, východně od bývalé sklárny. Tento srub, který si vlastníma rukama postavil, mu

Franz Gruss ve věku asi 80 let

Žena u necek (1929)

Domy nad „Koncem světa“ (domy nad bývalou restaurací Nancy v Rájceckém údolí, 1930)

Srub malíře Franze Grusse v Rájeckém údolí (archiv Michala Urbana)

pak v odloučeném lesním koutě sloužil jako obydlí i ateliér. V letech 1928 až 1936 byl tento srub zároveň jakousi akademií umění. V roce 1926 bylo rozhodnuto o přeměně bývalého kostela sv. Kláry v Chebu na památník padlým první světové války. Různí umělci předložili celkem 22 návrhů, Franz Gruss se v tomto výběrovém řízení se svými návrhy umístil na prvním a druhém místě. K realizaci došlo až roku 1936. Franz Gruss mezitím svými skicami, obrazy a sochami oblesal několik výstav ve Vídni,

Karlovy Vary, Mostě, Praze, Teplicích, Liberci, Vratislavi i v hornofalckém Weidenu. Jako malíř a ilustrátor pracoval kolem roku 1939 pro podpůrnou organizaci Sudetendeutsches Hilfswerk (Sudetoněmecká pomoc).

V důsledku poválečného odsunu ho osud i s rodinou zaval do rodiště jeho otce – do Vídně. Tam roku 1947 ozdobil dům cechu truhlářů uměleckými sgrafity. Díky své proslulosti získal řadu zakázek z veřejného a církevního sektoru. Jeden příklad za všechny – filiální kostel Panny Marie královny v Emskir-

„Gstanlich“ (krajina u Vysokého kamene u Kraslic, 1927)

chenu vyzdobil třemi velkými freskami a čtrnácti menšími obrazy křížové cesty. Za účelem dalšího vzdělávání podnikl studijní cesty do Itálie, Řecka a Španělska. Velká výstava celoživotního díla tohoto významného umělce se roku 1974 konala i v Kulturním domě Chebska v Marktredwitz.

Umělecky úspěšná životní dráha Franze Grusse se uzavřela 28. září 1979 v dolnorakouském Mistelbachu.

Ulrich Möckel
s využitím Wikipedie
překlad: Roman Kloc

Freska v pamětní hale v Chebu (1937)

HISTORIE

Rodina muzikantů z Krásné Lípy

Obcí muzikantů byla i Krásná Lípa, což bylo jistě dáno také tím, že nedaleko leží Kraslice, západočeské centrum výroby hudebních nástrojů. Z jazykového hlediska ležela Krásná Lípa na hranici mezi východofranským dialektem a zpěvným nářečím krušnohorským. Jeden ze zdejších řemeslníků selského původu se hře na hudební nástroje věnoval čistě pro potěšení. Hře naučil i svých pět nadaných synů, z nichž jeden se stal uznávaným profesionálním hudebníkem. Jeho potomci pak už byli elitou, zaujímající čelná místa v řadě měst a obcí. Takové

případy byly v Čechách běžné, zejména od 18. století. Géniové rostou na vesnicích. Pro oblast západních Čech bylo příznačné, že hudební centra se nenacházela v Poohří, tedy v selském kraji, ale výše v horách.

Příklad hudební rodiny Roßmeislů z Krásné Lípy je určitě mimořádný. Johann Roßmeisl, kantor a vojenský hudebník, měl s manželkou Barbarou, rozenou Schürererovou, osm dětí (tři dcery a pět synů): Marii – vedoucí pěveckého sboru v Krásné Lípě, Annu – zpěvačku ve sboru v Krásné Lípě, Kláru – varhanci v Krásné Lípě, Eduarda – ab-

Prapor pěveckého spolku z Krásné Lípy (1930)

solventa pěti státních zkoušek, violoncellového virtuóza, učitele na Hudební škole v Bečově nad Teplou, později na vlastních hudebních školách v Kraslicích a v Nejdku, Heinricha – člena pražské německé filharmonie, Franze – hudebníka 39. pěšího pluku ve Vídni, Roberta – učitele a hudebníka 93. pěšího pluku ve Štýrském Hradci a Bělehradě a Maxe – absolventa hudební akademie, vyznamenaného zlatým odznakem a Spolkovým záslužným křížem.

Max už jako desetiletý hrál v kostele v Krásné Lípě na varhany, později také v koncertní hale v Pasově a v chrámu sv. Štěpána ve Vídni. Další kariéra Maxe Roßmela: 1915 – učitel hudby v Nejdku, 1916 – povolán do armády, konec

Krásná Lípá byla známá také pěveckým spolkem Liederkranz

1. světové války prožívá v Bukurešti, 1919 Karlovy Vary a Drážďany, 1923 Baras (Švýcarsko), od 1. října 1925 dirigent Filharmonického orchestru v Mnichově, 1951

dirigent Festivalového orchestru v Bayreuthu, poté návrat do Mnichova, 1962 odchod do důchodu po 37 let dlouhé hudební kariéře.

Walter Schreiber

(Neudeker Heimatbrief, 1989, č. 330, s. 10–11)

překlad: Roman Kloc

foto: Heimatmuseum

Augsburg-Göggingen

V pátek 24. února vyjela celá naše škola na vzdělávací akci, kterou připravila paní učitelka Radka Gottfriedová s členy Horské služby Bublava (dále jen „HS“). Nedá se říci, že by nám počasí přálo, protože čtvrteční noc byla ve znamení silného větru, který přerušil dodávku elektrické energie do mnoha měst a obcí. Výjimkou nebyly ani město Kraslice a obec Bublava. Přestože vlek na sjezdovce fungoval a s dodávkou proudu problémy neměl, stanice HS toto štěstí neměla. Čekaly na nás podmínky opravdu „horské“ – vítr, sněžení a zázemí HS bez světla.

Přesto, nebo právě proto jsme si však nedali náladu zkazit. Ti starší měli možnost si uvědomit, že na horách to může být opravdu drsné a že členové HS jsou tu pro nás za každého počasí a nemohou čekat, až bude venku slunečno nebo teplo. Viděli

Den s horskou službou očima dětí

jme práci s technikou, někteří si vyzkoušeli, jaké je to být „zachraňován“, a na všechny čekalo ještě malé překvapení v podobě drobných dáreků. I počasí se v polovině akce umoudřilo. Když

jme se vrátili do Kraslic, dojem z teplotního rozdílu byl značný. Sníh téměř nikde, slunce hrálo a člověk měl opravdu dojem, že přijel ze zimy do jara.

Učitelé a žáci děkují tímto Mi-

Z průběhu vzdělávací akce

roslavu Račkovi a Františkovi Götzovi za vydařenou akci a za dlouholetou spolupráci.

Martina Bečková,

Základní škola Kraslice,

Opletalova 1121

Jáchymov, město, které povstalo

Jáchymov zažil ve své historii mnoho požárů malých, větších i velkých. Ten daleko nejhorší vypukl 31. března 1873 a zachvátil celé město, o němž před požárem přítel a znalec Jáchymova, geolog Gustav E. Laube, napsal: „Dvě řady malebných domů jako řady vagonů vlaku těsně uzavíraly obě úbočí údolí, mezi nimi se nad potokem klenula nádherná kaštanová alej. Fasády dvou- až tříposchodových domů na náměstí byly tím více vznešenější, čím více se blížily středu města. V hlavním průčelí se občas objevovaly arkýře a z bohatých a zvláště členěných portálů stále živě promlouval vznešený patricijský duch 16. století. Znalce poutal spolu s dalšími budovami, zejména s kostelem svatého Jáchyma, zvláštní architektonický ráz města.

Jáchymov během požáru

Roku 1868 se velký požár zastavil u domu s malou zámečnickou dílnou. A právě v tomto domě, v této dílně vznikl 31. března roku 1873 požár katastrofických rozměrů. Ve tři čtvrtě na dvanáct plameny zachvátily a již téměř pohltily šest domů. Ve dvanáct hodin neodolá velká požární zeď a plameny je obklopena rozlehlá budova jatek. Oheň se rozšiřuje na všechny čtyři strany, nejvíce však vzhůru náměstím. V půl jedné plameny šlehají z pivovaru i z prostorné restaurace „U Hvězdy“ uprostřed náměstí. Tu nedlouho před požárem koupilo město s cílem zřídit zde velkou školní budovu.

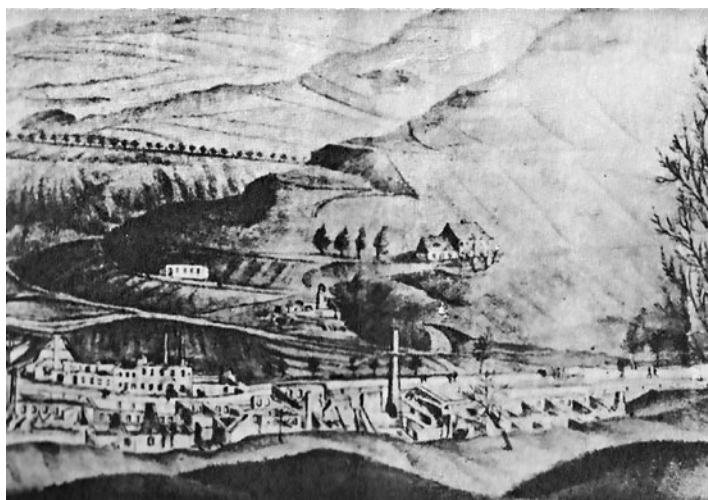
Požár již nebylo možné zastavit. Lidé začali zachraňovat, co se dalo, nastoupilo zoufalství. V jednu hodinu praskot z řad hořících domů, hukot plamenů z obou stran i žár přemáhá i ta nejstatečnější srdce. Krátce po jedné hodině se oheň nespokojil s náměstím po obou stranách, ale začal přeskakovat do druhé i třetí řady výše položených ulic. Tašky na střeších praskají a řítí se do domů. Hoří mohutné domy, dům notáře Heidlera i velký dům Zeileisenů. Menší dům uprostřed náměstí, zvaný stará škola, se

žárem rozpůlil, před dveřmi přišlo o život osmileté děvčátko, stařenka uvnitř a muž nedaleko odtud. Také dále v ulici uhořela matička, která zdatně a pomoci brýlí paličkovala. V půl druhé je v plamenech hostinec „U Města Drážďan“ a vedlejší patricijský dům, který kdysi patřil Šlikovi, nyní rodině Makasi. Na druhé straně údolí útočí plameny na domy na náměstí zezadu z Mincovní ulice.

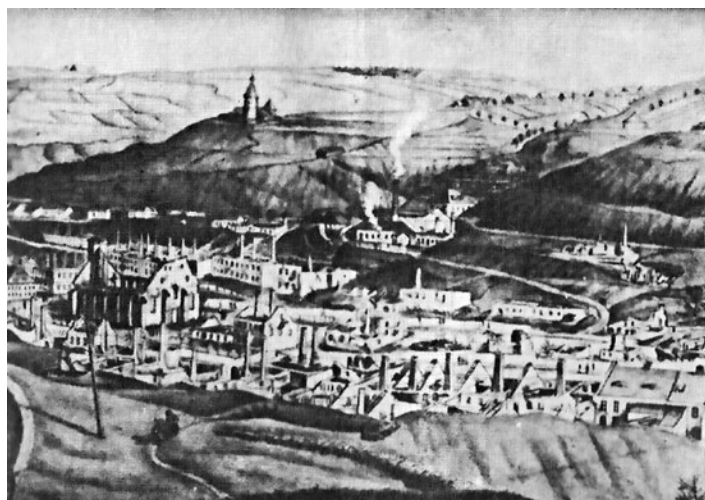
Ve dvě hodiny již nikdo nepomyslí na zastavení ohně, lidé táhnou se svým dobytkem na výše položená místa, všudypřítomný dým i jim ztěžuje dýchání. Zběsilost ohně dolehla na budovu lékárny i na naproti stojící radnici, které odolávají. Oheň pokračuje výše po levé i pravé straně údolí. Z Mincovní ulice se valí ohnivý živel na budovu vrchního horního úřadu (dnešní muzeum) a pokračuje přes děkanství, budovu školních sester a další sousední domy k budově reálné školy. Oheň na druhé straně nezůstává pozadu. Přeskakuje budovu lékárny, pokračuje dále a ničí vysokou budovu továrny na korkové výrobky pana Schreibera. V plamenech již stojí také proslulá továrna na rukavice Marin Benker & syn. Na pekařského tovaryše,

Požární rád Jáchymova z roku 1529

Jáchymov po požáru

Jáchymov po požáru – vlevo je patrné, že budova radnice odolala

z popela k nové slávě

Z budov ve městě zbyly po katastrofě většinou jen obvodové zdi

jenž se snažil zachránit minimum, padá štít budovy. Kostel je kolem dokola obklopen plameny, stále je však naděje, že odolá. Avšak ve tři hodiny se do hukotu plamenů rozlehne křik a nářek. Jedna kostelní vížka je v plamenech, okna kostela jsou osvětlena ohněm zevnitř a praskají.

Ve čtyři hodiny je dílo zkázy dokonáno. Uprchlíci chvátají k městskému rybníku, v němž dříve skončilo svou životní pouť mnoho nešťastníků. Také tři dny po požáru je následoval jeden zoufalý muž z vyšších společenských kruhů. Jáchymovský komíník skončil v pražském blázinci. Hoří ještě celou noc a další den. Štíty, komíny a zdi se boří, z hodiny na hodinu duní pády budov.

Vzhled Jáchymova po požáru

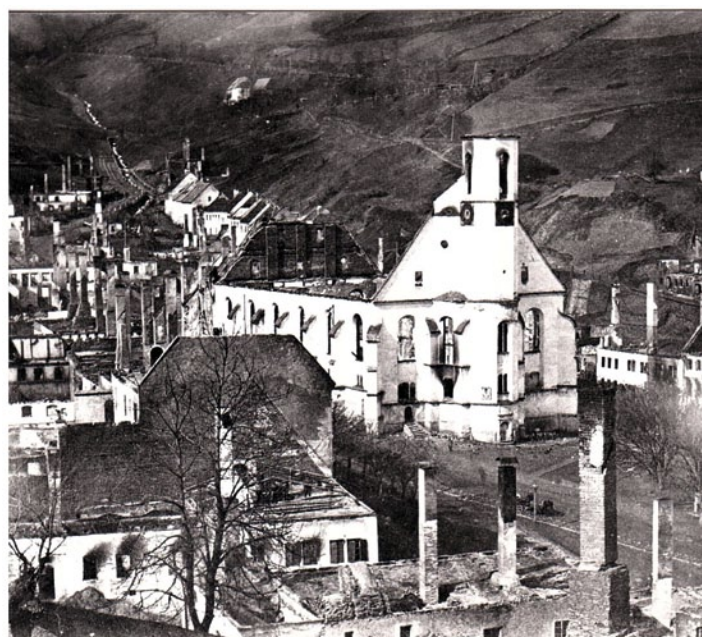
Ráno bylo ve změní pobořených zdí a třicích komínů ještě mnoho žhavých, kouřících a doutnajících míst. Pohled z výšky ukázal celý neutěšený obraz zkázy. Největší škody utrpěly domy na pravé straně náměstí. Stály zde ještě staré, velice zajímavé budovy, jejichž stropy nebyly chráněny vrstvou cihel, a proto se oheň dostal až na základy. Některé domy se změnily v pouhé trosky a hromadu popela, jiné si ještě uchovaly své zdi.

Rozsah požáru na pravé straně byl značný, zasáhl 118 domů v délce tříčtvrtěhodinové chůze. Zadní části budov, které byly většinou dřevěné, shořely úplně, a tak se naskýtal pohled na druhou a třetí řadu spálenišť. Z obou stran obklopená troskami zůstala stát kaštanová alej nad potokem. Začínalo jaro a stromy byly plné jarní mízy, přesto utrpěly řadu popálenin.

Zůstaly stát i čtyři staré stromy před kostelem. Ale kostel? Zvenku pouhé zdi připomínají staletou zříceninu. A ta hrůza uvnitř chrámu! Žádné sloupy, žádné obrazy, žádné sochy. Velký žár a padající hořící krov i strop způsobily, že se velký mramorový oltář rozpadl na malé kousky. Tolik uměleckých předmětů, tolik památek zmizelo v hromadě popela. Deset sloupů, deset oltářů, bezpočet obrazů, kovových ozdob často z ryzího stříbra, ornáty a textilie, množství dřevorezby, galerií a empor, impozantní varhany – po všech těchto pokladech nezbyla ani stopa. Dne 4. dubna 1873 napsal dr. Laube v „Beilage zur Bohemia, č. 81“, že „Jáchymov již není“. Opravdu?

Jáchymov vstává z popela

Jáchymovský okresní hejtmán, rytíř Karl Victor von Hansgirk, ve své zprávě píše, že se druhý den

ráno jako génius záchrany objevil pan místodržící, ale již se nezmiňuje, že to byl on, kdo ještě v době požáru telegrafoval na všechna kompetentní místa, dokonce samému císaři, od něhož v minulosti dvakrát obdržel ocenění za své básně. Také využil ve prospěch Jáchymova všech svých známostí, kterých nebylo málo.

Pan místodržící, jenž přijel s místodržitelským radou Ruterem von Roth a místodržitelským koncipistou Schafarikem, projevil velkou snahu poskytnout všemožnou pomoc a ulehčit obyvatelům ze vzniklé situace. Mnoho lidí nenašlo útulek a muselo zůstat pod širým nebem. Oheň na mnoha místech ještě vzplál, hašení zařídil pan místodržící. Naděje mnoha občanů vysvitla, když pan místodržící účinně pomohl vyříditi petici z podnětu čestného občana města dr. Herbsta kvůli nevratné záloze z prostředků státu. Bez těchto pětkrát sto tisíc zlatých by se Jáchymov již nikdy nevzpamatoval.

Ovšem nemalou pomocí byla též dobročinnost z celého státu a také od sousedů. Pomáhala města, pomáhala okresní hejtmanství, banky, spolky nebo soukromé osoby. Tuto pomoc přebíralo a účelně rozdělovalo okresní hejtmanství v Jáchymově, často sám Karl

Victor Hansgirk. Již večer v den požáru (mezi 22. a 23. hodinou) převzal maso, chléb i cigarety od delegace ze Saska, z blízkého Oberwiesenthalu. V prvních dnech byla důležitá potravinová a materiální pomoc, zanedlouho převládla důležitost peněžní pomoci. První peníze zajistil pan místodržící (4 600 zlatých). Z osobního fondu císaře Ferdinanda a Marie Anny došly 2 000 zlatých, císař František Josef věnoval k okamžitému rozdělení 4 tisíce zlatých, arcivévoda František Karel tisíc zlatých. Jeden z prvních byl velkovévoda toskánský, který již 3. dubna zaslal tisíc zlatých. Karlovy Vary poslaly již první den svou deputaci s potravinovou pomocí a v průběhu dalších čtyř týdnů hodně přes 4 000 zlatých. Deputace eskomptní banky přivezla 2 300 zlatých od pana Neubauera. Arcibiskup Schwarzenberg daroval tisíc zlatých. Velice obětavých bylo mnoho bank, okresních pokladen, spořitelů, tělocvičných, pěveckých, veteránských a hasičských spolků. Pomoc přicházela z divadel a koncertů, profesionálních i amatérských. Řada umělců odevzdávala kromě skvělých výnosů i své platy. V mnoha městech byly pořádány veřejné sbírky, nejen v Čechách, v Praze a Vídní, ale i v Sasku.

Mimo evidovanou pomoc, která přicházela na hejtmanství, přišlo i mnoho účelové pomoci. Tak přibýly dary pro postižené horníky, pro zaměstnance tabákové továrny, dary pro učitele, invalidy, příslušníky četnictva, vete-

rány a hasiče. Ze vzdálené Istrie došel příspěvek pro poškozené paličkářky. Zpráva o požáru je ukončena poznatkem, jak všechny tyto příklady zřetelně potvrzují pravdivost věty: „Věříme-li, že jsme již vše ztratili, na dně Pando-

řiny skříňky se přece jenom vždy najde naděje na tu nejupřímnější pomoc a lidskost.“

Údaje pro tento příspěvek jsem čerpal ze zprávy očitého svědka těchto nešťastných událostí, jáchymovského okresního hejt-

mana Karla Victora Hansgirga, kterou přeložila Zdeňka Čepeláková z Ostrova. Zájemce si může celou zprávu přečíst prezenčně v Městské knihovně v Jáchymově v budově radnice.

Jaroslav Ohec

Tradiční masopustní koblihy

Jak je známo, k tradičním svátkům se v lidských společenstvích na celé planetě vždy váže určitý tradiční pokrm, a tak tomu bývalo i o masopustu v Rudohoří, našich Krušných horách, ve dnech před postním obdobím. Nešetřilo se na mase. Díky příhodnému chladnému období a zabijačkám, které předcházely masopustnímu rejí, byl dostatek masa a čerstvého vyškvařeného sádla. Smažily se koblihy a boží milosti, vařily se různé knedlíky, připravovaly se jitrnice, jelita, tlačanky, zabijačkové guláše a vše se zapíjelo pivem nebo dobrou kořalkou. Období masopustu končí Popeleční středou, ta už je dnem přísného půstu a připomínkou pomíjivosti pozemského života. Znamenání popelem, tzv. popelec, bylo doprovázeno slovy „Čiňte pokání a věřte evan-

geliu“ nebo „Pamatuj, že prach jsi a v prach se obrátíš“. Tato slova připomínala věřícím pomíjivost pozemského života a odkazovala k trvalým duchovním hodnotám. K masopustu patří odnepaměti různé recepty na koblihy.

Suroviny: 250 ml polotučného mléka, 1 vanilkový cukr, 40 g čerstvého droždí, 60 g změkklého másla, 50 g moučkového cukru, 4 žloutky, 500 g hladké mouky + na pomoučení, špetka soli, 4 lžice rumu

Postup: V polovině vlažného mléka rozpustíte vanilkový cukr, rozdrobte droždí a na teplém místě nechte vzejít kvásek. Máslo, cukr a žloutky utřete do pěny. Do mísy prosejte mouku se špetkou soli. Přidejte vzešlý kvásek, máslovou pěnu, zbylé mléko, rum a vypracujte hladké vláčné těsto. Zformujte je do bochánku a vložte do mísy

lehce vysypané hladkou moukou. Povrch těsta poprašte moukou. Mísu zakryjte utěrkou a nechte na teplém místě kynout.

První varianta

Vykynuté těsto rozválíme na plát asi 10 mm vysoký, vhodným vypichovačem naznačíme na těsto kolečka a polovičku z nich vypícheme. Do středu naznačených koleček nanese dávky džemu a přikryjeme je vypíchnutými kolečky, která po okrajích přitiskneme ke spodní vrstvě těsta. Vypichovačem vykrájíme koblihy, narovnáme je na pomoučenou desku a necháme dostatečně vykynout. Vykynuté koblihy vložíme do horkého tuku a usmažíme po obou stranách dočervena. Hotové koblihy posypeme moučkovým cukrem.

Druhá varianta

Vykynuté těsto rozválíme na plát silný 1,5 cm. Vykrájíme z něj větší kolečka. Do jejich středu dáme obvykle malinový džem nebo i speciální makovou směs, náplň zavěme a vytváříme bochánky. Bochánky naskládáme do pekáčku s pečicím papírem nebo do vymazané formy na muffiny a necháme ještě 20 minut kynout na teplém místě. Pečeme v předehřáté troubě při teplotě 190 °C. Po upečení je můžeme potírat máslem s rumem anebo jenom pocukrovat.

Ověřování receptů provádíme s dětmi i učiteli v rámci projektu Cíl 3/Ziel 3 – Kulinařské zážitky v Krušnohoří.

recept a foto: Marie Gersdorfová a Eva Joklová, odborné učitelky SOŠ a SOU Nejdek
text upravil: Josef Dvořáček

Princezny na lyžích

Po vzoru švýcarského Engadinu iniciovaly lyžařky v roce 2004 na Božím Daru vznik ryze dámské odnože Karlova běhu – Dámské jízdy. Na trať se tehdy po startovním povelu „Huš, huš!“ vydaly závodnice v kategoriích slečny, ženy a seniorky, oděné v historických kostýmech a některé dokonce na dřevěných běžeckých lyžích. Jak říká jedna z iniciátorek Dámské jízdy Jitka Peřina. „Chtěli jsme, aby se společně trochu provětraly ‚ženy od plotny‘, mámy od rodin, bývalé závodnice, prostě všechny, které běžkování baví.“

Dámská jízda se jezdí na trati 7 km po Ježíškově cestě a na regulérnost závodu dohlíží a jeho průběh zajišťují pouze muži. Mottem ročníku 2017, který se uskuteční 26. března, jsou noblesní „Princezny na lyžích“. Více na <http://www.lkslovan.cz/zavody/damska-jizda/>.

Kiwi Cup a Kiwi Ples 2017

Přípravy na 27. ročník Kiwi Cupu vrcholí. V sobotu 18. března se na Neklíd u Božího Daru opět sjedou příznivci dobového telemarku. Mezi disciplíny paralelního slalomu jsou dále zařazeny také lyže a telemark novodobý. Swingové naladěný večer slibuje ve stejný den Kiwi Ples, který se uskuteční od 19 hodin v hotelu Medard. Vstupenky jsou v prodeji v krámku KPZ a na internetových stránkách Telemark Teamu Boží Dar.

Startovací brána crossové trati se netrhne

Nemalé úsilí profesionálních stavitelů sportovních tratí na sněhu se vyplatilo. Božidarský cross, původně připravovaný pro nejvyšší světovou snowboardovou soutěž pro mládež – FIS Juniorské mistrovství světa ve snowboardingu, které do Krušných hor zavítalo v únoru, je využíván naplno. Ihned po skončení juniorského šampionátu snowboardisté na trati zůstali, v týdnu trénovali a hned další víkend bojovali o tituly mistrů republiky.

Na Božím Daru se odehrály také první souboje v rámci projektu Zimní Supercross, seriálu lyžařských a snowboardových soutěží pro děti a mládež ve věku 5–19 let. Seriál zahájil právě snowboardcross.

„Trať za hotelem Praha připravili zkušení autoři pro soutěže v rámci mistrovství světa juniorů ve snowboardingu. Její příprava byla časově a hlavně finančně velice náročná, a proto jsme rádi, že v ní po různých menších či větších úpravách dostanou šanci trénovat a závodit děti a mládež na snowboardech, na lyžích a nakonec i na běžkách,“ říká Miroslav Schimmer, hlavní pořadatel seriálu. Sportovní zápolení v trati utichne 18. března po tradiční soutěži pro mladé běžkaře Supercross 2017.

Ivana Dobišová

Závod světlušek

Ve čtvrtek 23. února se po šesté rozsvítila světýlka běžců na lyžích při Závodu světlušek. Předchozí dny oblevy neubraly závodů na kráse a popularitě. Na trati nočního závodu v běhu na lyžích v okolí Božího Daru se vydaly nejdříve nejmenší děti. V pětiminutových intervalech za nimi startovaly starší kategorie na 2 km, 7 km a 17 km klasicky i bruslením. Absolutní vítěz na nejdelší trati Jan Kříž si odvezl titul „Božidarský po nocný“. Více než stovka závodníků si rozhodně Novako Light na Božím Daru užila. Poděkování za přípravu a organizaci závodu patří Skiareálu Novako Boží Dar. Kompletní výsledky naleznete na <http://krusnehoryaktivne.cz/?p=7042>.

Co zítra bude, kdo to ví...

Monitoring pohybu uprchlíků pomocí fotopastí

„Právě jsem se vrátil z Hradu, pan prezident zákon o EEO, elektronické evidenci osob, podepsal.“ Ta historická úderná věta, kterou zahájil svůj brífink, se premiérovi Janu Sklepnickému stále vracela na mysl jako bumerang.

Bylo to snad jeho nejkratší vystoupení před novináři, kteří překvapením nebyli schopni ani zareagovat. Teprve teď, ve svém pohodlném křesle v premiérské kanceláři s šálkem zeleného čaje, vychutnává Jan Sklepnický svůj triumf. Za okny se rýsují kontury hlavního města, plného hemžení všech těch lidiček, jejichž úděl vzal v zájmu jejich dobra pevně do svých rukou. V myšlenkách se mu promítá celá jeho dosavadní politická kariéra, tak rychlá a tak úžasná. Uvědomuje si, že se vždy cítil být povolán, být vyvoleným. V životě ho však nenapadlo, kam až jeho počáteční angažmá ve vlčích a rysích hlídkách povede.

Ale přišel moment osvětlení a čas nabyté zkušenosti zúročit při zakládání skupin PSVB (pracovní

svazy veřejného blaha). Původní monitoring pohybu uprchlíků ověřováním pozůstatků jejich výskytu se záznamy pohybu ve fotopastích se začal záhy rozšiřovat na sledování dodržování zákonných norem ve prospěch nejen celé společnosti, ale hlavně dobra jejích členů. Se shovívavým úsměvem zavzpomínal Jan na ne vždy příznivou reakci obyvatel při kontrolách dodržování absolutního zákazu kouření, pití alkoholických nápojů, požívání nezdravých potravin atd., vytápění ze škodlivých zdrojů nevyjímaje. Ovšem moderní audiovizuální techniku a drony, vybavené jemnými pachovými čidly, bylo čím dál těžší ošálit. Ještě dnes zůstaly Janovi v paměti chvíle nastalého ticha, když se svými parťáky vyrazil na kontrolu do ulic, uliček a okolní zeleně vymezené k pohybu obyvatel. Od okamžiku schválení zákona o absolutní ochraně přírody, s povolením vstupu pouze do rostlinných společenstev určených k energetickým účelům a rozší-

řením klasických zón ochrany o nejpřísnější stupeň, tzv. Arizóny s povoleným odstřelem narušitelů, přinášela kontrolní činnost sice výrazně lepší výsledky, ale rezervy stále zůstávaly.

V té době, se už mladý, úspěšný, schopný Jan Sklepnický, dostal nenávratně do hledáčku politických stran, postrádajících novou kořist pro ukojení hladu potenciálních voličů. A Jan stoupal, stoupal a stoupal, až dostoupal do míst, kde dochází k pozeňnanému mixu účelu, prebend a poslání vybraného jedince. V ten čas obtěžkal Janovu mysl další geniální nápad. Po vzoru úspěšného projektu EET konkurenčního politického uskupení se pustil do přípravy projektu EEO. Opravdu, genialita nápadu asi vždy souvisí s jeho jednoduchostí. Zavedení miniaturní kartičky do zápěstí každého jedince, navíc zadarmo v rámci prvního povinného očkování, přece není žádný problém, stejně tak jako její doplňování dalšími údaji při pravidelných předepsaných preventivních

prohlídkách. A tak malá kartička na zápěstí startuje období třetí signální soustavy člověka. Zpočátku s rolí identifikace, občanského, řidičského, zdravotního průkazu atd. každého jedince, zprostředkující jeho kontakt se světem a dalšími jedinci druhu člověk pouhým mávnutím ruky. Jan si dobře pamatuje, že prosazení zákona nebylo nijak jednoduché, ale zdravý lidský rozum nakonec zvítězil a připomínky opozice umlčela možnost připlácení si na kartičky z nadstandardního materiálu.

Náhle Janovi, pohodlně rozvalenému v premiérském křesle s pohledem na slavné tvůrce dějin v zarámovaných obrazech, začíná zrát v hlavě, vedle zákonitého nároku na budoucí prezidentské křeslo, další vize. Vždyť přece k formování nového, zdravého, svobodného budovatele lepších zítřků může posloužit pouhé zdokonalení druhé generace EEO, tentokrát cíleně řízené, třetí signální soustavy Homo sapiens. Co zítra, zítra, kdo to ví...

Jiří Kupilík

Pošlete pohled z mobilu až do schránky!

PohledniceOnline

ZIMNÍ SUPERCROSS
PRO MLADÉ BĚŽCE NA LYŽÍCH
5-18 let

Boží Dar | 18.3. 2017
Start 9 hodin na sjezdovce za hotelem Praha

e-mail: info@supercross-klinovec.com
tel.: +420 737 222 410 www.supercross-klinovec.com

CENTRUM LÉČEBNÉ REHABILITACE

S.r.o.

GABRIELA ČÁSLAVSKÁ

Komplexní rehabilitace pro dospělé a děti
na poukaz i pro samoplátce.
Máme smlouvu se všemi pojišťovnami.
Nově PLYNOVÉ INJEKCE - okamžitá úleva od bolestí.

telefon 773663452
www.rehabilitace-caslavska.cz
Železniční 1006/15 (objekt Norma)
Karlovy Vary-Rybáře

Květinářství v Perninku Martina Vincurová

Blatenská 26
362 36 Pernink
mob.: 777794254
e-mail: martina@vincurek.cz

Květiny od Marty

Kytice pro různé příležitosti:

- Oslavy
- Blahopřání
- Svatby
- Smuteční kytice-věnce

Sezonní dekorace:

- Výzdoba exteriérů a interiéru dle období: jaro,léto,podzim, zima

Dekorace z květin:

- Trvalé dekorace ze sušených květin
- Výzdoba nádob čerstvými květinami
- Komplexní nabídka dekorací pro restaurace a penziony
- Prodej přírodních mýdel
- Prodej pražené kávy
- Krásné dárky

KYTICE MŮŽETE OBJEDNÁVAT I TELEFONICKY
• 777794254 •

Otevírací doba:
PO - PÁ 10:00-17:00 / SO 10:00-12:00 / NE - zavřeno

Ski areál Potůčky

www.skipot.cz

S láskou k lyžování

Lyžařská a snowboardová škola

RYBA

+420 773 004 045
www.rybaschool.cz
f ryba ski and board school

APARTMÁNY SKIPOT
8 apartmánů - 40 lůžek
Potůčky 181
+420 353 579 141
+420 607 852 530
+420 602 699 366
www.ubytovani.skipot.cz
ubytovani@skipot.cz

● OČNÍ OPTIKA

Marketa Tomková

Pobočka Loket

T. G. Masaryka 24/52
Loket 357 33

Po-Pá 9:00-17:00

So 9:00-12:00

Tel.: +420 799 516 695

MĚŘENÍ ZRAKU
APLIKACI KONTAKTNÍCH ČOČEK

Pobočka Sokolov

Sokolovská 1621
Sokolov 356 01

Po-Pá 8:00-17:00

Tel.: +420 352 669 406

www.optika-tomkova.cz
optika-tomkova@seznam.cz

LESY JÁCHYMOV

PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

SPRÁVA LESŮ MĚSTA JÁCHYMOVA

MYSLIVOST

❖ poplatkový lov jelení zvěře

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA

- ❖ certifikované stavební řezivo
- ❖ paletové přílezy
- ❖ řezání střešních krovů na zakázku do délky 10,5 m
- ❖ pořez na zakázku

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211**, fax: **353 811 221**

STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

HORSKÝ STATEK ABERTAMY s. r. o.

vás zve k nákupu vlastních farmářských produktů a výrobků do prodejny v Abertamech, Farní 28

Nabízíme
sýry z ovčího, koziho a kravského mléka,
mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako
regionální potravina a biopotravina roku,
lahvové vysokotučné
kravské mléko, máslo
a také čerstvé hovězí,
vepřové a jehněčí maso
z vlastního chovu.

Otevírací doba: pondělí až čtvrtek 11-16, pátek a sobota 8-17, neděle 10-16
Tel: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

BYLINKÁRNA JÁCHYMOV

Reprezentativní prodejna bylinných
a řemeslných výrobků Krušných hor

Bylinkárna Jáchymov

www.krusnohorskaapatyka.cz • nám. Republiky 131, 362 51 Jáchymov

Krušnohorská Apatyka

www.krusnohorskaapatyka.cz

KOMINICTVÍ *Kruták*

Tel.: 608 318 420

E-mail: kominy@2jk.cz

- ČIŠTĚNÍ
- VLOŽKOVÁNÍ
- PORADENSTVÍ
- OPRAVY KOMÍNŮ
- POVINNÉ KONTROLY

APARTMÁNY NA BOŽÍM DARU

BOŽÍ MÍSTO PRO SPORTOVCE

PRVOTŘÍDNÍ ZÁZEMÍ PRO KVALITNÍ TRÉNINK

- pro jednotlivce i velké týmy
- profesionály i rekreační sportovce
- trénink a relaxace ve vysoké nadmořské výšce

CYKLISTIKA • BĚŽECKÉ LYŽOVÁNÍ • BĚH

RELAXACE • REGENERACE

HORSKÁ CYKLISTIKA • SKIALPY • SJEZDOVÉ LYŽOVÁNÍ

VYMĚŇTE BRÝLE

DIOPTRICKÉ

ZA SLUNEČNÍ

K laserové operaci očí luxusní sluneční brýle ZDARMA.

- Odstranění dioptrií laserem
- Operace šedého zákalu femtosekundovým laserem
- Operace zeleného zákalu
- Implantace nitroočních čoček
- Léčba sítnice
- Operace rohovky
- Estetické oční zákroky

**VŠECHNY
OČNÍ OPERACE
NYNÍ
I NA SPLÁTKY!**

OČNÍ KLINIKA NEMOS

telefon: 733 594 993
www.ocnimpc.cz
www.facebook.com/ocnimpc

Výstava Abertamské rukavičkářství

Ausstellung Aberthamer Handschuhmacherei

**6.1., *21.1., 11.2., *25.2., 11.3., *25.3., 8.4.,
*22.4., 6.5., *20.5., 3.6., *17.6.2017**

13:00 - 17:00

* Ukázky výroby rukavic / Vorführungen der Handschuhherzeugung

Hotové rukavice lze na místě zakoupit.

Fertige Handschuhe kann man vor Ort kaufen.

Městský úřad Abertamy / Gemeindeamt Abertham

Skupiny i mimo otevřené hodiny po předchozí dohodě na:
Gruppen auch ausserhalb der Öffnungszeiten nach vorheriger Absprache unter:
728 550 146, rudalo@seznam.cz

TRUHLÁŘSTVÍ DORAZIN ABERTAMY

Vám nabízí

Srubový nábytek a dřevostavby z kulatiny

Novinka – řezba motorovou pilou

www.truhlarstvi-dorazin.cz

Kontakt:

Sokolská 406

362 35 Abertamy

tel.: +420 725 891 545

e-mail: dorazin.truhlarstvi@seznam.cz

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc
DUBEN až ZÁŘÍ
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

Registrace MK ČR E 20467
Horní Blatná
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Takto vypadala účetní uzávěrka před 6000 lety.
To by dnes asi neprošlo.

Účetní a daňová kancelář Věry Malimánkové
Vám zpracuje účetnictví, daně a mzdy tak,
aby to prošlo!

Věra Malimánková
II. odboje 194, Horní Blatná
353 541 771; 728 479 709; vm@fias.cz

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POŘEZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 • M-723 331 711